БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

3036 (11905) | 1968 оной декабриин 31, вторник | Сэн 2 мүнгэн

…лоруссиин Коммунис партиин Центральна …митедтэ, Белоруссиин Совет Социалис …спублнкын Верховно Соведэй Президиумдэ, …лоруссиин ССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

…тскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Ко- …СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй …рнүүдэй Совет Белоруссиин хүдэлмэришэд, кол- …уд болон интеллигенциие, бүхы ажалшадые, тэ- …манлай — коммунистнуудай дайшалхы отрядые …агта ой—Белоруссиин Совет Социалис Респуб- … Белоруссиин коммунис партиин байгуулагда- … жэлэй ойтой дашарамдуулан, халуунаар амар- …һайнине хүсэнэ. Белоруссиин арад түүхэтэ зо- …йгуулгын алдарта зам дабажа гараа. Ленинскэ … хүтэлбэри доро Россиин пролетариат болон та- …ай революционно олониитын нэгэ жагсаалда бай- …лоруссиин ажалшад хаанта засагта, помещигууд …апиталистнуудта эсэргүүгээр, совет засаг тог- …түлөө. социализмын һалбаран мандахын түлөө …эйгээр тэмсээ һэн. Агууехэ Октябриин социалис …ии Белоруссиин арадые социальна болон нацио- …дарлалтаһаа сүлөөлөө, социалис гүрэн түрэ бай- … материальна ажаһуудалаа, оюун ухаагаа хүг- …гэн харгы тэрээндэ нээжэ үгөө. Белоруссиин … республикынгаа партийна организацяар тол- …н, Совет Социалис Республикануудай Союзые …хэ, бэхижүүлхэ түүхэдэ, социалис индустри бо- …тын хүдөө ажахы байгуулгада, культурна рево- …элүүлгэдэ ехэ хубитаяа оруулаа.

… ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдэй …ммунизмын үзэл сурталда белорус арадай үнэн …йһаниинь, тэрэнэй дүлэтэ патриотизм ба интер- …лизм, илалта түйлахэ нугаршагүй хүсэл зори- …үйлай ехэ хүсэтэйгөөр харагдаа һэн. Белорус- …он зуун мянган хүбүүд, басагад Совет Армиин … эрэлхэг зоригтойгоор тулалдаа. Немецкэ-фа- … эзэмдэгшэдтэ эсэргүүгээр үһөөгөө абагшад— … партизанууд болон подпольщигууд жэшээлэшэ- …лхэг зоригтойгоор тэмсээ һэн.

… сэрэг Белоруссида хүндэ хүшэр хохидол уша- … Гитлеровскэ эзэмдэгшэд промышленность, хү- …хые һандараагаа, культурна баялигуудые дээр- …Белоруссиин ажалшад бүхы союзна республика- … бүхы совет арадай аха дүү туһаламжа болон …эдэ түшэглэн, богонихон болзорой туршада һан- …охидолһоо городууд болон хүдөө тосхонуудаа …ю, шэнэ фабриканууд болон заводуудые баряа, …уд болон совхозуудые һэргээн байгуулаа.

Урданай Белорусси—энэ хадаа үгытэй ядуу, таряашадай жэжэ, үрэжэлгүй газарай, ябажа болохогүй намагай хизаар байһан. Хүдэлмэришэд, колхознигууд болон интеллигенциин хүсэл оролдолгоор, ажалаар совет Белорусси саг үргэлжэ хүгжэжэ байһан экономикотой, түрүү наука болон культуратай республика болоно, манай Эхэ ороной һүр хүсые бэхижүүлгэдэ ёһотой хубитаяа оруулжа байна. Республика дотор мүнөөнэй үе сагай хүндэ индустри байгуулагдаа, промышленностиин шэнэ һалбаринууд—автомобильна, тракторна, радиоэлектронно, нарин прибор бүтээлгын, химическэ, нефть абалгын, нефть болбосоруулгын һалбаринууд бии болоо. Хүдөө ажахыда горитойхон амжалта түйлагдажа, тэрэ хадаа хүгжэнги социалис үйлэдбэриин һалбари болоо. Ажалшадай материальна ажаһуудал жэлһээ жэлдэ һайжарна.

Аха дүү Белоруссиин амжалтанууд бүхы совет хүнүүдые үнэн зүрхэнһөө баясуулна. Эдэ түйлалтачууд республикын коммунис партиин ажал ябуулгатай таһаршагүй холбоотой юм. Марксизм-ленинизмдэ үнэн сэхэ Белоруссиин компарти революционно, дайшалхы болон ажалай ёһо заншалаар ажалшадые саг үргэлжэ хүмүүжүүлнэ, совет патриотизмын, пролетарска интернационализмын, СССР-эй арадуудай аха дүү эбдэршэгүй хани барисаанай үзэл бодолые хүмүүжүүлнэ.

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет, ССР Союзай Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет правительствын үндэр шагналтай—Октябриин Революциин орденоор шагнагдаһантайнь дашарамдуулан, Белоруссиин арадые халуун зүрхэнһөө амаршалаад, республикын хүдэлмэришэд, колхознигууд болон интеллигенци Белоруссиин компартиин хүтэлбэри доро партиин Программаар, КПСС-эй XXIII съездээр хараалагдаһан коммунис байгуулалтын асари ехэ түсэбүүдые бэелүүлхэ талаар саашадаашье шэн габьяатайгаар тэмсэхэ, Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе шэнэ амжалтаар тэмдэглэхэ гэжэ этигэжэ байһанаа мэдүүлнэ.

Белоруссиин Совет Социалис Республика, коммунизм байгуулжа байһан тэрэнэй арад мандаха болтогой!

КПСС-эй дайшалхы отряд болохо Белоруссиин коммунис парти мандаха болтогой!

Манай орондо коммунизм байгуулгые эмхидхэгшэ, зоригжуулагша Советскэ Союзай ленинскэ Коммунис парти мандаха болтогой

…С-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ | ССР СОЮЗАЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ | СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ

СОВЕТ БЕЛОРУССИИН ҺАЙНДЭР

Белоруссиин ССР-эй Компартиин ЦК-гай, Белоруссиин Верховно Соведэй баярай суглаан

МИНСК. (ТАСС-ай тусхай корр.). Минскын ниитын организацинуудай, ажалшадай түлөөлэгшэдэй ба Совет Армиин сэрэгшэдэй хабаадалгатайгаар Белоруссиин Коммунис партиин Центральна Комитедэй, Белоруссиин Совет Социалис Республикын Верховно Соведэй баярай заседани декабриин 28-да Спортын ордон соо болоо. Энэ заседани Белоруссиин ССР-эй 50 жэлэй ойдо ба Белоруссиин Коммунис партиин 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан байна.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, П. Е. Шелест, В. В. Гришин, П. М. Машеров, В. П. Мжаванадзе, Ш. Р. Рашидов, В. В. Щербицкий, Белоруссиин советскэ ба партийна организацинуудай түлөөлэгшэд, республикын солото хүнүүд, союзна республикануудай, баатар-городуудай, Белоруссиин областьнуудай хүтэлбэрилэгшэд, сэрэгэй начальнигууд президиумдэ һуугаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Белоруссиин КП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь П. М. Машеров баярай заседание нээхэдээ, эхилэлгын үгэ хэлээ.

СССР-эй ба БССР-эй гүрэнэй гимнүүдэй аялган зал соо зэдэлээ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой составые баярай заседанида хабаадагшад хүндэлэлэй президиумдэ һуугаһан байна.

Белоруссиин Совет Социалис Республикын туг, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй дурасхаалта туг, тэрэшэлэн Минск городой туг баярай маршын аялган доро оруулагдана.

«Белоруссиин Совет Социалис Республикын ба Белоруссиин Компартиин 50 жэлэй ой» гэһэн элидхэл П. М. Машеров хээ.

Элидхэл ехэ анхаралтайгаар шагнагдаа, нэгэтэ бэшэ альга ташалган болоо.

Заседание хүтэлбэрилэгшэ республикын Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ С. О. Притыцкий КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэ үгэ үгөө. Тэрэнине баярай заседанида хабаадагшад халуунаар угтаа.

Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ ехэ анхаралтайгаар шагнагдажа, нэгэтэ бэшэ удаан альга ташалган болоһон байна.

Белоруссиин ССР-ые Октябриин революциин орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые Л. И. Брежнев нэрьемэ альга ташалган доро уншаа. Л. И. Брежнев орденине республикын тугта бүхэлэн байлгаа.

Удаань Совет Белоруссиин ниислэлэй шагнагдаһан Ленинэй орден Минск городой түлөөлэгшэдтэ барюулагдаһан байна.

Белоруссиин Коммунис партиин Центральна Комитедтэ, Белоруссиин Верховно Соведэй Президиумдэ ба Министрнүүдэй Соведтэ КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй эльгээһэн амаршалгын бэшэгые нүхэр Л. И. Брежнев нэрьемэ шанга альга ташалган доро уншаа.

П. М. Машеров, партиин Минскэ горкомой нэгэдэхи секретарь В. И. Шарапов шагналнуудай түлөө баясхалан хүргөө.

Баярай заседани дээрэ байлсаһан делегацинуудые толгойлогшонор союзна республикануудай, баатар-городуудай зүгһөө амаршалгын үгэнүүдые хэлэһэн байна.

Баярай заседанида хабаадагшадые Минскын пионернүүд амаршалаа.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые суглаарагшад ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаба.

Белоруссиин ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Я. Киселев баярай заседание хаагдаһан дээрэ соносхоо. Партийна гимн—«Интернационалай» аялган зэдэлээ. Түгэсхэлдэнь Белоруссиин искусствын мастернуудай концерт болоһон байна.

(ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Белоруссиин Совет Социалис Республикые Октябриин Революциин орденоор шагнаха тухай

Революционно хүдэлөөндэ, Агууехэ Октябриин социалис революцида, дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис олонациональна гүрэн болохо Совет Социалис Республикануудай Союзые байгуулгада, бэхижүүлгэдэ Белоруссиин ССР-эй ажалшадай ехэ габьяатай байһанайнь түлөө, манай Эхэ ороной дайсадтай тэмсэлдэ харуулһан эрэлхэг зориг ба баатаршалгынь түлөө, мүн коммунис байгуулгада амжалта түйлаһанайнь түлөө БЕЛОРУССИИН СОВЕТ СОЦИАЛИС РЕСПУБЛИКЫЕ ОКТЯБРИИН РЕВОЛЮЦИИН орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Н. ПОДГОРНЫЙ**

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **М. ГЕОРГАДЗЕ.**

Москва, Кремль.
1968 оной декабриин 27.

ЛЕНИНЭЙ ҮЗЭЛ СУРТАЛДА, КОММУНИЗМЫН ХЭРЭГТЭ ҮНЭН СЭХЭ БАЙХА ГЭЭШЭ МАНАЙ БҮХЫ ИЛАЛТЫН НАЙДАМТАЙ ТУЛГУУРИ МҮН

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ ҮГЭ

…нэ нүхэдүүд, Белоруссиин …с партиин Центральна Ко- … гэшүүд, Белоруссиин Совет …с Республикын Верховно … депутадууд!

…һайндэр—Белоруссиин Совет …с Республикын бии боло- …Белоруссиин Коммунис пар- …йгуулагдаһаар 50 жэлэй ой- …шарамдуулан таанарые, та- …мжуулан республикын бүхы …ые Советскэ Союзай Комму- …тиин Центральна Комитедэй, … Верховно Соведэй Прези- … Советскэ правительствын … халуун зүрхэнһөө амар-

…э ханинар! Белорусси бол- …риин түрүүшын үдэр баяр … оршон байдалда Совет рес- … болгогдоһон юм. Белорус …өөрынгөө социалис түүхын … шатые ингэжэ эли тодоор …ухайнь түүхэ өөрөө оролдо- …ги болоно.

… жэлэй туршада белорус …үйлаһан амжалтанууд тухай …ашеровэй элидхэл дотор эги- …гээр хэлэгдэнхэй. Белорус- … хүсэн түгэс индустритэй, …хүдөө ажахытай, хүгжэнги …олон соёл культуратай һал- …гжэжэ байһан орон болон- …ай олонациональна Эхэ оро- … арадууд белорус аха дүү- …йхамшагта түйлалтануудаар …но. Эрэлхэг зоригтой, ажал- …ай байһанайнь түлөө, рево-люционно үзэл сурталда үнэн сэхэ байһанайнь түлөө, коммунизмын хэрэгтэ бэеэ үгэнги байһанайнь түлөө белорус арадые манай орондо хайрлан хүндэлдэг, дурладаг байна.

Танай республикын байдалда совет засагай жэлнүүдэй туршада болоһон асари ехэ хубилалтанууд зүндөө ерээгүй. Тэдэ бүгэдөөрэн белорус арадай шэн габьяата тэмсэлээр түйлагдаа, тэрэнэй ухаан бодолоор, бэлиг талаанаар, эршэтэ ажалаар асарагдаа юм.

«Һандарал, гашуудалые нюднуудаараа, холоһон гарнуудаараа газар доро гүнзэгыгөөр булахабди» гэжэ Мозырска уездын таряашадай конференцидэ хабаадагшад совет засагай түрүүшын жэлнүүдэй үедэ бэшэһэн байгаа бэлэй. Тиин үнэхөөрөөшье, Белоруссиин таряашад, энэ республикын ажалшад үгырэл һандаралые газар доро булаһан, үеһөө үедэ дамжажа байһан үгытэй ядуу байдалые усадхажа, социализмын һаруул һайхан зам дээрэ бата найдамтайгаар гараа һэн. Үрэжэлгүй Полеси, үлэн хооһон Могилевщина, үгытэй ядуу Витебщина угы болонхой, белорусууд хари газарта жаргал бэдэрхээ түрэл нютагһаа тэрьедэхээ болинхой. Хүлгүй шабартай намаг байһан газарта хүсэн түгэс заводуудай, электростанцинуудай байшангууд бодонхой, колхозууд болон совхозуудай мүнөөнэй үе сагай түб газарнууд жэрылдэнэ, шэнэ городууд урган бодонхой.

Энэ шэнэ байдал байгуулагшад—совет Белоруссиин ажалшадта нэрэ хүндэ, алдар соло!

Нүхэдүүд! Ород ба белорус арадуудай хуби заяан хэр угһаа нягта холбоотой юм. Белорус хүдэлмэришэн болон үгытэй таряашадай революционно мэдэрэл ангиин талаар ород нүхэдэй нүлөөн доро бэхижэһэн, хатуужаһан. Агууехэ Октябриин илалта тээшэ тэдэнэр гар гараа барисалдан дабшаа юм.

Белоруссиин газар түүхэдэ нэгэнтэ бэшэ шуһата тулалдаануудай газар боложо, манай Эсэгэ ороной хуби заяае шиидхэһэн байгаа. Хүшэр хүндэ сагай үедэ белорус арад өөрынгөө аха дүүнэртэй, манай Эхэ ороной бүхы арадуудтай дайшалхы нэгэ жагсаалда байгаа һэн.

Совет арадай Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай үедэ Белоруссиин хүбүүд болон басагадай харуулһан мүхэшэгүй габьяа хүн түрэлтэнэй ухаан бодолдо хододоо байха. Фашис эзэмдэгшэд эрхэ сүлөөгөө, бэеэ даанхай байдалаа, социалис түйлалтануудаа хамгаалжа байһан арадай уур сухалай, дураа гуталгын хүсые бэе дээрээ үзэһэн юм.

Үльгэр туужада ороһон Брестын хэрэмые хамгаалагшадай эрэлхэг зориг, дайсанай түрүүшын сохилтые бэе дээрээ даажа абаһан хилэ сахигшадай хатуужал Эхэ орондоо үнэн сэхэ байһанай тэмдэг болон хэтэ мүнхэдөө үлэхэ.

Миллионһоо олон белорус патриодууд партиин уряалаар дайлалдажа байһан армиин зэргэдэ орожо, дайн сэрэгэй бүхы хүшэр хүндэ дайшалхы замые дабажа гараа. Белорусуудтай суг хамта тэдэнэй газарые ород болон украинецууд, казагууд болон узбегүүд, грузинууд болон армянууд—манай ороной бүхы арадууд хамгаалаа. Мүн тэдэнэр бүгэдөөрэн суг хамта Москва болон Ленинград шадар эрэлхэгээр тулалдаа, Сталинград болон Курск шадар дайсание бута сохёо, мүн суг хамта Берлин абаа.

Белоруссиин алдаршаһан партизанууд болон подпольщигуудай жэшээлэшэгүй баатаршалга, немецко-фашистска эзэмдэгшэдые бута сохилгодо тэдэнэй оруулһан хубита хэзээдэшье мартагдахагүй. Белоруссиин газар дээрэ дайсанай ара талада совет Эхэ ороноо хамгаалан, 440 мянгаһаа олон партизанууд болон подпольщигууд эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэжэ байгаа. Тэдэнэй шэн габьяата тэмсэл хадаа совет арадай политическэ болон үзэл бодолой үндэр шанартай байһание эли тодоор харуулаа һэн. Энэ хадаа арадай зүндөө дураа гутаһание харуулһан юрын ушар бэшэ, харин дайшалхы манлай болохо коммунистнуудай партяар хүтэлэгдэһэн социалис ороной арадай үсэд шанга, һайнаар эмхидхэгдэһэн тэмсэл байһан юм. Саг зуура эзэмдэгдэһэн газар дээрэ партиин нюуса обкомууд, горкомууд, райкомууд гуримтайгаар хүдэлжэ байгаа. Тэрэ үедэ совет хүнүүд Белоруссие партизануудай республика гэжэ инаг дуратайгаар, хүндэтэйгөөр нэрлэдэг байһаниинь юрын ушар бэшэ юм.

Совет Белоруссиин баатар сэрэгшэд болон партизануудта хэтэ мүнхын нэрэ хүндэ, алдар соло!

Нүхэдүүд! Белоруссида шэнги нимэ ехэ һандарал хохидол дайнай асарһан газар үсөөн байха. Республика хүн зоноймгоо дүрбэнэй нэгэ хубиие гээгээ. Фашис шунахайшуул тэрэнэй городуудые һандаргаа, хүдөө тосхонуудые галдаа.

Гэбэшье Белоруссиин арад гансараа үлөөгүй, тэрэнтэй суг хамта совет ороной эб эетэй бүхы бүлэ байлсаа. Белоруссиин газар дээрэ буугай абяанай үшөө зэдэлжэ байхада республикын сүлөөрэгдэһэн районуудта ороной зүг бүхэнһөө эдеэ хоол, барилгын материалнууд болон түхеэрэлгэнүүдые ашаһан эшелонууд ерэжэ эхилээ һэн. Бүхы совет республикануудай аха дүү туһаламжада түшэглэн, Белоруссиин ажалшад Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ гаргаһан габьяаһаа бага бэшэ ажалай агууехэ габьяа гаргаа. Тэдэнэр богонихон болзорой туршада дайн сэрэгэй ушаруулһан ехэ шархануудаа эдэгээжэ, арадайнгаа ажахые һандаралһаа бодхоохоһоо гадна, республикынгаа экономико болон соёл культурын шэнэ хүгжэлтые түйлаа.

Хүндэтэ ханинар!

Мүнөөдэр белорусууд хоёр һайндэрые тэмдэглэжэ байна. Өөрынгөө совет республикын 50 жэлэй ойтой хамта таанар мүн Белоруссиин ажалшадай манлай болохо тэрэнэй алдарта Коммунис партиин 50 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байнад. Энэ гайхамшагта ойтой дашарамдуулан, Белоруссиин коммунистнуудые, республикын бүхы ажалшадые халуунаар амаршалхыемни зүбшөөгыт, нүхэдүүд.

Манай бүхы орон дотор шэнги Белоруссиин бүхы алдарта хэрэгүүдэй толгойдо коммунистнууд ябаа, мүнөөшье ябажа байна. Республикын ажалшадые ажалай болон дайшалхы габьяада, коммунизмын үг зорилгонуудай һалбаран мандахын түлөө хатуу шанга тэмсэлдэ бодхооһон, хүтэлжэ ябаһан хүсэн гэбэл, имагтал тэдэнэр болоно. Бүхы туршалганууд соохоо, харин имэ туршалганууд Белоруссиин коммунистнуудта үсөөн бэшэ тудаа һэн, тэдэнэр бүри бэхи, хатуужанги гарадаг һэн. Белоруссиин компарти—КПСС-эй томо, дайшалхы отрядуудай нэгэн, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедэй найдамтай тулгуури мүн.

Коммунистнууд — эдэнэр хадаа өөрынгөө арадай үнэн сэхэ хүбүүд болон басагадынь, тэрэнэй эрхим шанарые бодотоор харуулдаг, тэрэнэй гол шухала ашаг туһые тодорхойлон харадаг хүнүүд гээшэ. Тэдэнэр өөһэдтөө гэжэ үлүү аша харадаггүй, харин ажалда, ниитын хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ жэшээ харуулхые өөһэдынгөө эгээн дээдын уялга дээрэ тоолодог юм.

Эгээн хүндэ, ажаһуудалай гүнзэгы хубилалтын үедэ, бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ сагта, хэн юу хэжэ шадахаб гэжэ зүбөөр тодорхойлжо шадаха сагта коммунистнуудай хүтэлбэрилхы үүргэ илангаяа элитээр харагдадаг юм. Энээние танай республиканска партийна организациин түүхэ, тэрэ тоодо социализм байгуулха түүхэтэ хэрэгтэ Белоруссиин коммунистнуудай дүүргэһэн элитэ ехэ үүргэ үнэмшэсэтэйгөөр гэршэлнэ.

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта).

…ПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, ВЦСПС-тэ

…гада. заһабарилга-барил…лмэридэ, барилгын мате…дай промышленностиин …ятинуудта хүдэлдэг аад, … түлөөһэ абадаг хүдэлмэри…й салин хүлһэ дээшэлүүл…й асуудалые КПСС-эй Цен… Комитет, СССР-эй Ми…үдэй Совет ба ВЦСПС ха…зээ. Капитальна барилгын … табигдажа байһан ехэ …уудые амжалтатайгаар …гэ барилгада, барилгын …лнуудай промышленность…эжэл ехэтэй хүдэлмэришэ…кенер, технигүүдэй, саг үр…кадрнуудай бии байлгаһаа …ехээр дулдыдаха гээд түс…аар баталан абтаһан тог…д соо тэмдэглэгдэнэ.

…гын болзорнуудые хороо…лгын хүдэлмэриин шанар …улха, тэрэшэлэн барилгын …луудай үйлэдбэриин хүг…улам түргэдхэхэ талаар хүдэлмэрилэгшэдэй материальна урмашалые дээшэлүүлхэ шухала байһые хараада абан, хүдэлмэришэдэй тарифна түлөөһые барилгада дунда зэргээр 25 процентээр, барилгын материалнуудай промышленностиин предприятинуудта—23 процентээр дээшэлүүлхэ гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС—тогтоогоо. Нэгэн доро дундуур түлөөһэтэй инженер, технигүүдэй ба алба хаагшадай салин дунда зэргээр барилгада 12 процентээр, барилгын материалнуудай промышленностьда—9 процентээр нэмээгдэхэ байна.

Эдэ хүдэлмэрилэгшэдэй тарифна түлөөһэн ба салин хүлһые дээшэлүүлгэ 1969 ондо доро дурсагдаһан болзорнуудта бэелүүлэгдэхэ:

Барилгада:

Холын Хойто зүгэй районуудта, Холын Хойто зүгэй районуудтай адлидхагдаһан нютагуудта, Алас Дурна зүгтэ, Зүүн Сибирьтэ, тэрэшэлэн Архангельска областьдо, Карелиин АССР-тэ ба Коми АССР-тэ—февралиин 1-һээ, Ураалай, Баруун Сибириин ба Казахстанай районуудта—апрелиин 1-һээ, Дунда Азиин районуудта—июлиин 1-һээ, ороной бусад районуудта—октябриин 15-һаа;

Барилгын материалнуудай промышленностьда: хирпиисэ сохижо гаргадаг предприятинуудта—Холын Хойто зүгэй районуудта, Холын Хойто районуудтай адлидхагдаһан нютагуудта, Алас Дурна зүгтэ, Зүүн Сибириин, тэрэшэлэн Архангельска областьдо, Карелиин АССР ба Коми АССР-тэ—февралиин 1-һээ, Ураалай, Баруун Сибириин ба Казахстанай районуудта—апрелиин 1-һээ, Дунда Азиин районуудта—июлиин 1-һээ, ороной үлдэгшэ районуудта—октябриин 1-һээ;

Барилгын материалнуудай промышленностиин, шэлэй ба шаажан—фаянсова промышленностиин бусад һалбаринуудай промышленностьда, ороной бүхы районуудта—ноябриин 1-һээ.

Шэнэ, дээшэлүүлэгдэһэн тарифна түлөөһэнэй тогтоогдохотой хамта техникын, үйлэдбэриие болон ажалые эмхидхэлгын мүнөө түйлагдаад байһан хэмжээе хараада абан бүтээсын болон хангалтын мүнөөнэй нормонууд хубилгагдаха болоно.

СССР-эй министерствэнүүд ба зургаанууд, союзна, автономито республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд, ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдкомууд, предприятинууд болон организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд шэнэ түлөөһэнэй, тушаалнуудай салингай, бүтээсын ба хангалгын нормонуудай тогтоогдохотой нэгэн доро үйлэдбэри эмхидхэлгые һайжаруулһанай, хүдэлмэриин саг һамшалгые зайсуулһанай, бар хүсэнэй ажал үсөөрүүлһэнэй, инженерно ба захиргаанай хүдэлмэри оньһоржоруулха арга хэрэгсэлнүүдые нэбтэрүүлһэнэй ашаар ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар хэмжээ ябуулгануудые зохихо профсоюзна органуудай хабаадалгатайгаар хараалан зохёожо, бэелүүлхэ ёһотой. Жэжэхэн предприятинууд ба организацинуудые томодхожо, үлүүгээр байгуулагдаһан подразделенинүүдые, захиргаанай забһарай шатын эмхинүүдые усадхажа, үлүү штадуудые зайсуулжа үйлэдбэрине хүтэлбэрилгын байгууламжые сомордхохо гэжэ мүн лэ даалгагдаа.

Хамта дээрээ 9 миллион шахуу хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлһэн дээшэлүүлэгдэхэ болоно.

Барилгашадай ба барилгын материалнуудай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлһэ дээшэлүүлхэ талаар хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхын тулада гүрэн 1,5 миллиард шахуу түхэриг һомолхо байна.

Барилгын техническэ хэмжээе дээшэлүүлхын, барилгашадай ажалай ба ажаһуудалай эрхэ байдал һайжаруулхын тулада парти, правительствын абаһан бусад шухала хэмжээ ябуулгануудай хажуугаар, барилгын, барилгын материалнуудай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлһые дээшэлүүлгэ, арадай ажахын эдэ һалбаринуудай үмэнэ табан жэлэй түсэбөөр табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ туһалха гэжэ этигэжэ байһанаа КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС элирхэйлэн мэдүүлнэ.

КПСС-эй ЦК-да БОЛОҺОН ЗҮБЛӨӨН

Декабриин 28-да КПСС-эй ЦК-да союзна республикануудай Компартинуудай ЦК-нуудай, партиин крайкомууд болон обкомуудай секретарьнарай зүблөөн боложо, хүдөө ажахыда саашадаа хими нэбтэрүүлхэ талаар КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэмжээнүүдые зүбшэн хэлсэбэ.

Зүблөөн дээрэ СССР-эй химиин промышленностиин министр Л. А. Костандов элидхэл хээ.

Хүдөө ажахыда хими нэбтэрүүлхэ талаар парти, правительствын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө тэмсэл бүхы партийна, советскэ, ажахын органуудай гол анхаралда хододоо байха зэргэтэй гэжэ зүблөөн дээрэ онсолон тэмдэглэгдэбэ. Партийна организацинууд КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ тодорхой түсэб табижа, шууд сэхээр бэелүүлжэ байха зэргэтэй.

Зүблөөнэй хүдэлмэридэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор В. Э. Дымшиц, Н. Т. Новиков, КПСС-эй ЦК-гай, ВЛКСМ-эй ЦК-гай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, СССР-эй министрнүүд, центральна зургаанууд болон организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд байлсаа.

Зүблөөн дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Д. Ф. Устинов үгэ хэлээ.

СССР-эй ЦСУ-гай МЭДЭЭСЭЛ

Алюмини, туулга, сайр, никель, титан, сагаан туулга, бусад үнгэтэ ба шухаг металлнуудые гаргаха, тэрэшэлэн алмаз абаха жэлэйнгээ түсэбые **үнгэтэ металлургиин** хүдэлмэрилэгшэд болзорһоонь урид дүүргэбэ.

Үнгэтэ металлургиин продукци нёдондо жэлэйхидэ орходоо һүрагүй ехэ болоо.

Белоруссиин Компартиин ЦК-гай, Белоруссиин ССР-эй Верховно Соведэй баярай суглаан

ЛЕНИНЭЙ ҮЗЭЛ СУРТАЛДА, КОММУНИЗМЫН ХЭРЭГТЭ ҮНЭН СЭХЭ БАЙХА ГЭЭШЭ МАНАЙ БҮХЫ ИЛАЛТЫН НАЙДАМТАЙ ТУЛГУУРИ МҮН

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ ҮГЭ

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурга).

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай жэлнүүдэй үедэ Совет Армиин зэргэдэшье, дайсанай ара таладашье Эхэ оронойнгоо түлөө тулалдахадаа, имагтал коммунистнууд эрэлхэг зоригой, баатаршалгын, хатуужалай жэшээ харуулдаг байгаа. Гитлеровецүүд коммунистнуудые зэрлиг муухайгаар тулядаг, хюдадаг hэн. Гэбэшье коммунистнуудай хатуу зоригые хухалжа шадаагүй, коммунис үзэл бодолhоонь тэдэниие сухарюулжа шадаагүй.

Үзэл бодолойнь этигэл, өөрынгөө хэрэгэй зүб байhанда, түүхэдэ коммунизмын заатагүй илаха байhааһ этигэжэ байhан ушар коммунистнуудай ажал ябуулгые хүтэлбэрилдэг хаданъ тэдэнэр хүсэтэй юм. Энэл ушар коммунистнуудые арадай жаргалай түлөө эрэлхэг зоригтой, нугаршагүй тэмсэлшэд болгоно.

Нүхэдүүд! Минскдэ байдаг багахан модон гэр та бүгэдэндэ hайн мэдээжэ. Эндэ 1898 ондо Россин социал-демократическа хүдэлмэришэдэй партиин нэгэдэхи съезд болоо hэн. Энэ гэр бидэ бүгэдэндэ үнэтэй сэнтэй юм. Юуб гэхэдэ, тэрэ манай партиин эшэ үндэhэн тухай, тэрэниие байгуулха талаар түрүүшын алхамуудай хэгдэжэ байhан сагые hануулна. Түрүүшын съезд дээрэ оройдоол юhэн делегат байгаа бэлэй. Тэдэнэр хүдэлмэришэдэй кружогуудай арбаад, олон болоо hаа, зуугаад гэшүүдые түлөөлhэн юм. КПСС-эй hүүлшын, XXIII съезд дээрэ таба мянгаад съездын делегадууд байжа 12,5 миллион манай партиин гэшүүд болон кандидадуудые түлөөлөө hэн. Харин мүнөө КПСС-эй зэргэдэ 13,5 миллион коммунистнууд тоологдоно.

Нүхэдүүд, энэ агуухэ арми гээшэ. Энэ халаа түүхэтэ илалтануудые—хаанта засаг болон капитализмые бута сохиhон, социализм байгуулhан, коммунизм байгуулгада орохон арми гээшэ. Тээд тоогойнгоо талаар хүсэтэй байхаhаа гадна, нэн түрүүн марксизм-ленинизмын революционно теориие бүхы ажал ябуулгадаа хүтэлбэри болгодог тула, олонитэ ажалшадтай нягта холбоо барисаатай байhан ба тэдэнэй гол шухала ашата туhые тодорхойлдог, хамгаалдаг, общество дотор хүтэлбэрилхы үүргэеэ бата найдамтайгаар, шууд сэхээр бэелүүлдэг тула манай ленинскэ парти хүсэтэй юм. Хүдэлмэришэн ангиин, таряашад болон интеллигенциин эрхим, ушар ёhо гүнзэгыгөөр мэдэрдэг ба коммунизмын хэрэгтэ үнэн сэхэ түлөөлэгшэдые өөрынгөө зэргэдэ абадаг байhан халаа парти хүсэтэй юм.

Партиин зэргын үзэл сурталай ба эмхидхэлэй нэгэдэлые саг үргэлжэ бэхижүүлгэ, марксизм-ленинизмын жама ёhонуудта тэрэнэй үнэн сэхэ байлга—энэл ушар болбол арадай этигэл найдабарида коммунистнуудай хүрэжэ байха, манай социалис обществын бодото хүтэлбэрилхы, шэглүүлхы хүсэн гэжэ ходоодоо бэеэ харуулжа байха эгээн hайн гаршэ тэмдэг мүн болоно. Тиихэтэ энэ ушар халаа коммунизм байгуулгада совет арадай шэнэ амжалтануудые түйлахаа эгээн үнэмшэтэй гаршэ гээшэ, нүхэдүүд.

Манай партиин ажал ябуулгын шухалын шухала зүйлнүүдэй нэгэн—соёл сурталай хүдэлмэри болоно. Марксизм-ленинизмын hургаал—манай партиин, манай арадай коммунизмын түлөө тэмсэлэй хүсэн тэгэс, илагдашагүй зэбсэг мүн. Тиимэhээ энэ зэбсэгые hайнаар, бариха, шадамараар хэрэглэхэ гээшэ коммунистнуудай уялга болоно.

Мүнөө, В. И. Ленинэй түрэhөөр зуун жэлэй ойн дүтэлжэ байхада, дэлхэйн түүхэдэ, манай ороной хуби заяанда, совет коммунист бүхэнэй, совет хүн бүхэнэй хараа бодолые хүмүүжүүлгэдэ ленинскэ үзэл сурталай нүлөөлжэ байhаниие бидэнэр бүгэдөөрэн бүри элитээр харанабди. Совет хүнүүд коммунис этигэмжэеэ, үнэн сэхэеэ, үзэл бодолойнгоо хатуужал, ажалшадай хэрэгтэ бэеэ үгэнги байhанаа Ленинэй заабариин ёhоор шалгана. Тэдэнэр социализмын дайсадта, ажалша арадай дайсадта эбсэшэгүй байха, буржуазин үзэл сурталда, жэжэ буржуазин ямаршье янзын hалирхай ябадалда эбсэшэгүй байха талаар Ленинhээ hургаал абана.

Манай парти оронойнгоо бүхы ажалшадые гүнзэгы үзэл сурталтайгаар, коммунизмда бэеэ үгэнги байхын үзэл бодолоор хүмүүжүүлнэ, бүхы совет хүнүүдтэ марксистско-ленинскэ хараа бодол хүмүүжүүлгэдэ туhалхые оролдоно. Энэ талаар манай пропагандистнууд болон багшанарай хүсэл оролдолго, лекторнууд болон публицистнүүдэй хүдэлмэри, манай периодическа хэблэл, радио болон телевидениин ажал ябуулга туйлай ехэ удха шанартай юм. Гэбэшье пропагандын ажал ябуулгаар партиин үзэл сурталай хүдэлмэри хизаарлагдагүй юм.

Марксизм—хуушарhан үзэл бэшэ, харин ажал ябуулгын хүтэлбэри болоно гэжэ Ленин оло дахин онсолон тэмдэглэдэг байгаа. Марксистско-ленинскэ наукын гол заабаринуудта түшэглэн, шэнэ баримтанууд ба ушарнуудые ойлгожо шадаха, тэдэндэ шууд сэхэ, ангиин тала баримталhан сэгнэлтэ үгэхэ, шэнэ түүхэтэ оршон байдалые хараада абан, тэмсэлэй ба байгуулалтын зүб, ленинскэ шугам хараалха угаа шухала байна. Манай парти ходоодоо иимэ ябуулга хэдэг байгаа. Ленинизмээр зэбсэгжэhэн партимнай дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис общество байгуулха асари ехэ түүхэтэ зорилгые шиидхээ. Парти халаа коммунис общество байгуулха программа хараалаа, тэрэниие бодотоор бэелүүлжэ эхилээ. Коммунис байгуулалтын мүнөөнэй шатада КПСС-эй XXIII съездын ба Центральна Комитедэй hүүлэй жэлнүүдтэ болоhон хэдэн Пленумүүдэй шиидхэбэринүүд мааналта тодорхой хараа болоно үгэнэ.

Мүнөө үедэ СССР-тэхи коммунис байгуулалта, дэлхэйн социалис оронуудай хүгжэлтэ ба дэлхэйн революционно хүгжэлтын дэбжэлтэ бүхыдөө, социализмын ба капитализмын хоорондо болодог соёл сурталай тэмсэлэй хурсадалга—эдэ бүгэдэ коммунистнуудай анхаралтайгаар хандахаар ба сэгнэлтэ үгэхөөр шэнэ асуудалнуудые түрүүшын ээлжээндэ ходоодоо табидаг байна. Социализмын экономическа хуулинуудые бүри hайнаар мэдэхэ ба манай арадай ажахыда хэрэглэхэ шухала байhан ушар, аха дүү оронуудтахи социалис байгуулалтын дүй дурша-лые гүнзэгыгөөр шэнжэлэн мэдэхэ шухала хэрэг, баруунайшье, «зүүнэйшье» үзэл баримталдаг мүнөөнэй ревизионизмын теори ба дуршалые али бүхы талаhаань элишэлхэ зорилго, мүн бусад олон юумэнүүд тэдэнэй тоодо оролсоно. Эдэ бүхы шухала болоhон асуудалнуудые тайлбарилан тодорхойлхын тулада гүнзэгы ехэ теоретическа научна хүдэлмэри горитойгоор хэхэ хэрэгтэй.

Нүхэдүүд! Манай асари томо гидростанцинуудаар, замбуулинай дайдые шэнжэлэлгэдэ совет хүнүүдэй амжаhан гайхамшагта илалтануудаар, манай Эхэ ороной байгаалиин баялигые ашаглалгада амжаглаhан түйлалтануудаар, манай арадай материальна байдалай улам hайжаралгаар бидэнэр омогорхонобди. Мүн хэдэн зуун, хэдэн олон мянган, хэдэн миллион хүнүүдтэ эсэгэ ороной ба дэлхэйн соёл культурын эгээн лэ эрхим түйлалтануудтай танилсаха арга олгоhон Совет засагаар бидэнэр ехээр омогорхонобди. Мүнөө совет арад дэлхэй дээрэ эгээн лэ ехээр уншадаг арад гэжэ нэрлэгдэхэ ёhоороол нэрлэгдэнэ. Энээниие манай амжалтануудаар баясадагшьегүй хүнүүд мэдэрдэг болонхой. Харин ороной хүн зоной дүрбэнэй гурбан хубиин уншажа, бэшэжэ шадахагүй байhан үеhөө хойшо тиимэшье ехэ саг үнгэрөөгүйл!

Совет арад социализм байгуулжа, үнэхөөроол олонациональна социалис искусство байгуулаа. Бүхы совет хүнүүдэй бултанайнь баримталдаг коммунис үзэл бодолнууд национальна түхэл маягтайгаар, манай Эхэ ороной арад бүхэндэ эгээн лэ дүтэ ба ойлгосотой хэлэн дээрэ найруулан мэдүүлэгдэдэг. Манай бүхы республикануудай соёл культурын ба искусствын мастернуудай уран hайханай зохёолой орёо ба нарин хэрэгтэ жэл ерэхэ тудам шэнэ амжалтанууд түйлагдадаг. Совет литературын, уран зурагай, совет киногой, совет хүгжэмэй эрхим зохёолнууд бодото байдалые, манай арадай агуухэ хэрэгүүдтэ ба эрмэлзэлгэнүүдтэ үзэгдэдэг баатаршалгые тон зүбөөр харуулдаг, манай ниитын байгуулалтын лэ шэнжэнь болгошо hайн hайхан ба энэрхы ябуулгануудаар нэбтэрэнги байдаг.

Манай ороной социалис культурые хүгжөөлгэдэ совет Белоруссиин арад мүн лэ бага бэшэ туhа нэмэри оруулалсадаг. Белоруссиин искусство ба литературада харуулагдадаг эрэлхэг зоригто баатаршалга белорус арадай баатаршалгаhаа, социалис эсэгэ орондоо хизаарлашагүй үнэн сэхэ байлгаhаань, гүнзэгы ехэ патриотизмhаань эшэ үндэhэтэй байна бшуу.

Эсэгэнэрэйнгээ хэрэгүүдые эрхимээр үргэлжэлүүлхэ, ангиин хурса, шэрүүн шанга тэмсэлэй үедэ бүридэhэн аха үетэнэй шанарые—хэлбэришэгүй, эрэлхэг зоригтой ба революциин үзэл бодолдо хизаарлашагүй үнэн сэхэ байлгые амгалан байгуулалтын эрхэ байдалда өөртөө хүмүүжүүлхэ зорилго манай ороной залуу үетэнэй үмэнэ табигдана. Энээниие түйлаха гээшэ бэлэхэн хэрэг бэшэ даа. Эндэ теоретическа ехэ бэлэдхэлтэй байхаhаа гадна, хүмүүжүүлгын ба өөртөө hайн абари заншал хүмүүжүүлгын талаар бүри ехэ хүдэлмэри хэхэ хэрэгтэй. Энэ талаар манай литература, манай театр, кино, уран зураг, хүгжэм—бүхы түхэл маягай искусство ехэ туhаламжа үзүүлжэ шадаха, үзүүлхэ ёhотойшье байна. Манай обществын ажабайдалда искусствын дүүргэдэг үүргэ, тиимэ болохолоороо, искусствын ажал ябуулагшадай обществынгоо үмэнэ харюусалгатай байлга коммунизм тээшэ манай урагшаа дабшаха тудам хододоол дээшэлжэ байдаг.

Искусствын хэрэгсэлнүүдээр социализмын үзэл сурталые бүхы оронуудта дэлгэрүүлхэ, шэнэ союзнигуудые социализмын тала руу улам олоор татаха, соёл культурын бүхы түрүү хүсэнүүдэй антиимпериалис нэгэдэмэл фронтые байгуулгада ба бэхижүүлгэдэ али болохоор туhалха гээшэ советскэ уран мэргэжэлтэ интеллигенциин угаа ехэ, хүндэтэй, интернациональна уялга болоно.

Соёл сурталай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй ажал ябуулга коммунизм амжалтатайгаар байгуулгада угаа ехэ удха шанартай. Нүхэдүүд, ехэ, орёо нарин, манай ниитын хэрэгтэ угаа шухала хүдэлмэридөө шэнэ ехэ амжалтануудые түйлахыень тэдэнэртэ хүсэел!

Хүндэтэ нүхэдүүд! 1968 онмнай дүүрэхэнь, шэнэ жэлэй гарахань ойртожо байна. Энэ ушарые хэрэглэн, гарахаяа байhан 1969 ондо зол хуби ба баясхаланта байдалые, шэнэ амжалтануудые энэ зал соо суугаарагшадта бултандань, танай бүхы түрэлхид, дүтынхид ба ханинарта, бүхы белорус арадта хүсэхыемни зүбшөөгыт.

Үнгэржэ байhан жэлэй ямараар үнгэрhэндэ, дүнгүүдэйнь ямар байhанда, түс жэлдэ ямар юумын хэгдэжэ шадагдаhанда, саашадаа үшөө юу хэхэ байhанда хуушан жэлэй дүүрэжэ, шэнын эхилжэ байhан үедэ hанал бодолой хандуулагдадаг байhаниинь ойлгосотой.

Үнгэржэ байhан жэлдэ совет хүнүүд муу бэшээр, hайнаар хүдэлөө гэжэ hаналаа ханангяар хэлэжэ болохо байна. Түсэбтэ табан жэлэй даалгабаринууд манай арадай ажахые хүгжөөхэ, шухалын шухала үрэ дүнгүүдээр энэ жэлдэ амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байнхай. Промышленна үйлэдбэриин хэмжээнэй ургалтын талаар түсэбтэ даалгабари үлүүлэн дүүргэгдээ Манай промышленностиин гол hалбаринууд—металлурги, машина бүтээлгэ, хими, нефть абалга, электроэнерги гаргалга ба бусад хурдан түргэнөөр хүгжэнэ.

Хүдөө ажахын талаар горитой амжалтанууд түйлагдаа. Энэ жэлдэ сагай уларилай нилээд таарамжагүй байгаашье hаань, манай колхоз, совхозууд 10 миллиард үлүүтэй пуүд орооhо таряа хуряажа абаа. Хлопогой, саахарай свеклын, наран сэсэгэй ургаса мүн лэ hайн, үнгэрөөшэ жэлэйхиhээ ехэ байгаа. Мал ажалай продуктнууд улам элбэгээр абтаа.

Нүхэдүүд, ороной эдэ амжалтануудта белорус арадай ажалай бага бэшэ хубита бии гэжэ тэмдэглэхэдэ аятай байна. Республикын ба коммунис партиин 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэдээ, Белоруссиин ажалшад үгэдөө хүрөө—промышленна продукци бүтээн гаргаха ба худалдаха талаар түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлэй түсэбэй гол даалгабаринуудые болзорhоонь урид дүүргээ. Белоруссиин хүдөөгэй ажалшад жэлые hайнаар дүүргэhэн байна. Тэдэнэр өөрынгөө гол шухала олон продукци гүрэндэ худалдаха түсэбөө горитойгоор үлүүлэн дүүргээ.

1968 оной дүнгүүд, мүн түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын гурбан жэлэй бүхы дээрээ hайн үрэ дүнтэйгөөр дүүргэгдэhэн ушар hаналые мнай хинаана. Шангаар, зорилго хүсэнгеэр ажаллагдаhан гурбан жэл үнгэрбэ. Энэ ажалай үрэ дүнгүүд элеэр харагдана. Промышленна продукциин ниитэ хэмжээгээр, олонхи гол шухала зүйлнүүдээр жэлэй түсэбүүд үлүүлэн дүүргэгдээ. Промышленна үйлэдбэриие түсэблэхэ ба экономическа талаар урмашуулха шэнэ арга методууд ашаг үрэ ехэтэй байhанаа бодото байдал дээрэ харуулаа. Хүдөө ажахые дэбжээхэ талаар арсашагүй, горитой амжалтанууд түйлагдаа. Эдэ бүгэдэ халаа XXIII съездын Директивэнүүдээр энэ табан жэлдэ баталагдаhан даабарита тоонуудые дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ арга боломжо манайда бии гэжэ этигэлтэйгээр хэлэхэ арга олгоно.

Энэ зорилго дүүргэхэ хэрэгтэ В. И. Ленинэй түрэhөөр зуун жэлэй ойе эрхимээр угтахын түлөө, түсэбтэ табан жэлые 1970 оной ноябриин 7 хүрэтэр дүүргэхын түлөө бүхы орон дотор үргэнөөр дэлгэрhэн мүрысөөн бага бэшэ үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Манай орондо социалис революциин илаhанhаа уламжалан гараhан социалис мүрысөөнэй, ударнигуудай ба стахановецуудай хүдэлөөнэй алдарта заншалнуудые манай үе сагта Совет ороной ажалшад нэрэтэй солотойгоор үргэлжэлүүлнэ. Социалис мүрысөөе, коммунис ажалай ударнигуудай хүдэлөөе саашадань хүгжөөлгэдэ али болохоор туhалха, тиигэжэ энэ хүдэлөөнэй түхэл маягые олон болгохо гээшэ коммунистнуудай уялга мүн.

Ерэхэ, 1969 оной дүнгүүдэй ямар байлгаhаа түсэбтэ табан жэлые дүүргэлтын нилээд ехээр дулдыдаха байhаниинь ойлгосотой. Нүхэдүүд, энэ hарада болоhон партиин ЦК-гай Пленум ба СССР-эй Верховно Соведэй сесси 1969 ондо ороной арадай ажахые хүгжөөхэ түсэб ба бюджедые хаража үзөө, бодото зорилгонуудые тодорхойлоо гэжэ таанад мэдэнэт. Эдэ зорилгонуудые дүүргэхын тулада совет хүнүүд гарахаяа байhан жэлдэ өөhэдынгөө хүсэлэл оролдолгые зорюулха ёhотой болоно.

Энээнтэй дашарамдуулан, манай экономическа хүгжэлтын жэлhээ жэлдэ улам бүри ехэ удха шанартай боложо байhан нэгэ асуудалда тогтожо хэлэхые хүсэнэб. Наука ба техникын шэнэ шэнэ түйлалтануудые манай ажахын бүхы hалбаринуудта нэбтэрүүлхэ тухай, манай бүхы обществын научно-техническэ дэбжэлтэ тухай эндэ хэлэгдэнэ.

Нүхэдүүд, энээн тухай В. И. Ленинэй хэлэhые hанаад үзыт. «Ажалай бүтээсэ халаа эсэсэй эсэстэ ниитын шэнэ байгуулалтын илалтада эгээн лэ шухала, эгээн лэ гол ушар болоно... Коммунизм халаа hайн дураараа, ушар ёhо мэдэн нэгэдэhэн, түрүү техникэ хэрэглэдэг хүдэлмэришэдэй, капиталистическэдэ орходоо hураггүй дээгүүр ажалай бүтээсэ болоно» гээд тэрэ онсолон тэмдэглээ hэн. (Зохёолнуудай хүсэд суглуулбари, 39-дэхи боти, 21—22-дохи нюур).

Дэлхэй дээрэ научно-техническэ хубисхал үзэгдөөгүй ехэ далайсатайгаар, түргэнөөр боложо байна. Энэ халаа промышленностиин hалбаринуудта удаа дараалуулан ёhотойл эрид хубилалтануудые хангана, үйлэдбэриие ба ажал эмхидхэлгые хүтэлбэрилгые нарижуулан hайжаруулха шэнэ хараа замуудые нээжэ үгэнэ. Хүн түрэлтэнэй түүхэдэ эгээн лэ түрүү общество байгуулжа байhан бидэнэр, коммунистнуудта, научно-техническэ дэбжэлтэ барилгые улам түргэнөөр хэхэ гол эшэ үндэhэнүүдэй нэгэн, байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха зорилгоор партиин агуухэ түсэбүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ гол союзнигнай болоно.

Мүнөө хоёр байгуулалтын хоорондохи түүхэтэ мүрысөөнэй гол фронтнуудай нэгэн имагтал энэ талаар, научно-техническэ дэбжэлтын талаар, гарана гэжэ гоёолтогүйгөөр хэлэжэ болохо байна. Энэ халаа наука ба техникые хүгжөөлгые саашадань улам түргэдхэхэ, научно-техническэ hүүлшын түйлалтануудые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ ябадалые манай партида экономическа, мүн политическэ гол шухала зорилго болгожо үгэнэ. Мүнөөнэй шатада научно-техническэ дэбжэлтын асуудалнууд шиидхэхы ухха шанартай болоо гэжэ сэхэ хэлэжэ шадаха байнабди.

Нүхэдүүд! Совет хүнүүдэй байдалай шууд түргэнөөр hайжаралгые хангаха гээшэ гол зорилгомнай, манай партиин политическэ ба ажахын бүхы ябуулгын гол удхань болоно. Энээн тухай анхарал оролдолгоор табан жэлэй түсэб тушаа партиин съездын Директивэнүүд нэбтэрэнхэй. XXIII съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгон, энэ талаар хэдэн шухалын шухала хэмжээ ябуулганууд hүүлшын жэлнүүдтэ бэелүүлэгдээ. Хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиие хүгжөөлгэдэ, элүүрые хамгаалгада, арадай гэгээрэлдэ бүри ехэ мүнгэ зөөри hомологдодог болоо. Арадай хэрэглэлэй эд бараа гаргалга улам ехэ боложо байдаг. Арадай хэрэглэлэй эд бараа гаргалгын ба үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые бүтээлгын ургалтын хурдабшалые ойртуулха талаар партиин абаhан хараа шэглэл амжалтатайгаар бэелүүлэгдэнэ.

Хүн зоной бодото олзо табан жэлэй даалгабаринуудаар хараалагдаhанда орхолоо бүри түргэнөөр дээшэлнэ. Манай арадай байдал улам hайжаруулха хараа шугамые парти саашадаашье шууд сэхээр баримталха байна. Бүри гарахаяа байhан 1969 ондо хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай жэлэй дунда зэргын салин хүлhэн табан жэлээр 1970 ондо түйлагдахаар хараалагдаhан хэмжээндэ хүрэхэ байна бшуу. Нүхэдүүд, энэ муу бэшэл даа.

Манай фабрика, заводуудай, колхоз, совхозуудай өөрынгөө ажалай бүтээсые дээшэлүүлэн, улам бүри үрэ ехэтэйгээр, ашагтайгаар хүдэлhэнэй ашаар лэ совет хүнүүдэй байдал hайжаруулха талаар бүхы хэмжээнүүдэй абтаха аргатай болоhониинь ойлгосотой. Хүнэй ажалаа ондоо ниитын баялигай ондоо эшэ үндэhэн үгы, байжа шадахашьегүй.

Манай заводуудай станогуудай ба тэдэниие хүдэлгэдэг газарнуудай дэргэдэ, доменно ба мартеновскэ пеэшэнүүдэй хажууда, крануудай, экскаваторнуудай оньhонуудай дэргэдэ, барилгын талмайнууд дээрэ зогсодог мэргэжэл ехэтэй, хүгжэнги, ушар ёhо мэдэдэг хүнүүдэйл ашаар хамагай түрүүндэ манай промышленностиин бүхы амжалтанууд түйлагдаа. Социалис газар таряалангай ба мал ажалай шадабаритан, колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд, трактористнууд, комбайнернууд, агрономууд, зоотехнигүүд ба hаалишад—эдэнэр лэ партиин уряагаар, манай хүдөө ажахые шэнээр hалбаран хүгжөөхын тулада тэрэниие мүнөө дэбжээжэ байдаг.

Манай ажахын бүхы түсэбүүд Ленинэй партиие тойрон нэгэдэhэн 240 миллион тоото совет арадай дура хүсэлөөр дэмжэгдээгүй hаа, саарhан дээрэ үлэхэ hэн. Имагтал ажалай хүнүүд, манай баатарлиг хүдэлмэришэн анги, манай алдарта колхозно таряашад, манай наука ба соёл культурын ажал ябуулагшад манай бүхы барилганууд ба манай бүхы амжалтануудые ёhотойгоор лэ хангагшад болоно. Имагтал эдэнэртэ бидэнэр бултадаа баясхалангай үгэнүүдэй хамагай түрүүндэ ханданабди, тэдэниие алдаршуулха ёhоороо алдаршуулнабди!

Хүндэтэ нүхэд, хүндэтэ ханинар! Социализмын түлөө, манай совет Эхэ ороной эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даахай байдалай, коммунизм байгуулгада тэрэнэй түйлаhан элитэ ехэ амжалтануудай түлөө тэмсэлдэ белорус арадай түйлаhан түүхэтэ илалтанууд Коммунис партиин ба Советскэ правительствын үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө гэжэ таанадта мэдээсэхэдэмни намда аятай байна. Белоруссиин Совет Социалис Республикые Октябриин революциин орденоор СССР-эй Верховно Соведэй Президиум шагнаа.

Энэ үндэр дээдэ, хүртэхэ ёhоороол хүртэhэн, хүндэтэ шагналые СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй даалгабаряар барюулхыемни намда зүбшөөгыт гээд Л. И. Брежнев за...

Республикын хүтэлбэрия... ажалай түрүүшүүл сценэ дээ... рана. Нүхэр Л. И. Брежнев ... риин Революциин орденые Бе... сиин ССР-эй тугта замхашагүй... альга ташалган доро бүхэлэн... гана.

Дээдэ ба абаха ёhоороол а... шагналтайнь дашарамдуулан, ... руссиин хүдэлмэришэн ангиие, ... хозно таряашадые, интеллиген... бүхы ажалшадые манай па... Центральна Комитедэй, СС... Верховно Соведэй Президиумэй ... ветскэ правительствын зүгhөө ... лүүнаар амаршалнаб, коммуни... щество байгуулгада шэнэ амж... нуудые түйлахыень тэдэндэ хүс... гээд Л. И. Брежнев үргэлжэл... хэлээ. Совет арадуудай хани бар... та бүлэ дотор Белоруссиин Сове... циалис Республика саашадаа м... жа, hалбаран хүгжэжэ байг лэ...

Нүхэдүүд! Мүнөө намда баhа ... хүндэтэ даалгабари бии. Да... жэлнүүдэй үедэ баатаршалга г... hанайнгаа, амгалан байгуула... амжалта түйлаhанайнгаа түлөө ... най республикын алдарта ни... Минск хото Ленинэй орденоор ... нагдаа гэжэ таанад бултадаа ... наар мэдэнэт. Минск юhэн зуу... соо оршожо байдаг. Энэ үе со... город белорус арадай ажабай... түүхэдэ олон эли тодо, мартаг... гүй хуудаhануудые бэшээ. Э... тэрэнэй hүүлшын 50 жэлэй ... илангаяа ехэ юм. Революцион... род, ажалша-город болгошо эн... то шэнэ ажабайдал тээшэ бүхы ... публикадаа замые заан, ходоло... рүүлжэ ябадаг байгаа. Тэмсэлш... род болгошо энэ хото hандаргад... шье, гал түймэртэ дайрагдаа... байхадаа дайсанаа hамна зада... хижол байдаг hэн. Өөрынгөө ар... дура хүсэлөөр, ажалда дурлал... Белоруссиин ниислэлдэ дайнай ... то тээ шэнэ ажабайдал hэргээ... шэнэ, үзэгдөөгүй hайхан түхэл... райтай болоо, коммунизмын аша... hада шэн габьяатайгаар ажал... Энэ гайхамшагта городой габья... хим сэгнэлтэдэ хүртөө. Энэ хүн... хайрыень Минск городой түлөө... шэдтэ СССР-эй Верховно Сов... Президиумэй даалгабаряар бар... хыемни зүбшөөгыт. (Нүхэр Л. ... Брежнев СССР-эй Верховно Сов... Президиумэй Указые уншана, М... городой туг дээрэ Ленинэй ... бүхэлэн байлгана).

Нүхэдүүд, дээдэ хайрада хү... hэнтэйнь дашарамдуулан, хүн... минскынхидые бүхы сэдэжэ зүр... hөө амаршалхыемни, ажалай ... илалтануудые түйлахыень, ехэ ... хубиие тэдэндэ хүсэхыемни зүб... гыт.

Манай гайхамшагта Минск ... жа, бүри hайхан боложо байг ла...

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Совет Белорусси, тэрэнэй ал... Коммунис парти хүсэн түгэлдэ... эршэ зорилготойгоор өөрынгөө ... жэлэйнгээ ойе угтаба. Комму... байгуулгада Белоруссиин ажа... улаадахи жэлнүүдтэ шэнэ ал... амжалтануудые ба илалтану... түйлаха гэжэ Советскэ Союзай ... мунис партиин Центральна Ком... Советскэ правительство этигэна.

Белоруссиин Совет Социалис ... публика, тэрэнэй алдарта манд... Белоруссиин Компарти мандаха б... тогой!

Манай Агуухэ Эхэ орон С... Социалис Республиканууда́й (... мандаха болтогой!

Коммунизмын илалта тээшэ ... нинскэ замаар маниие найдам... гаар хүтэлжэ ябаhан Советскэ ... зай Коммунис парти мандаха бо... гой!

(Нүхэр Л. И. Брежневэй үгэ х... жэ байхада, нэрьемэ удаан а... ташалга нэгэтэ бэшэ болоо).

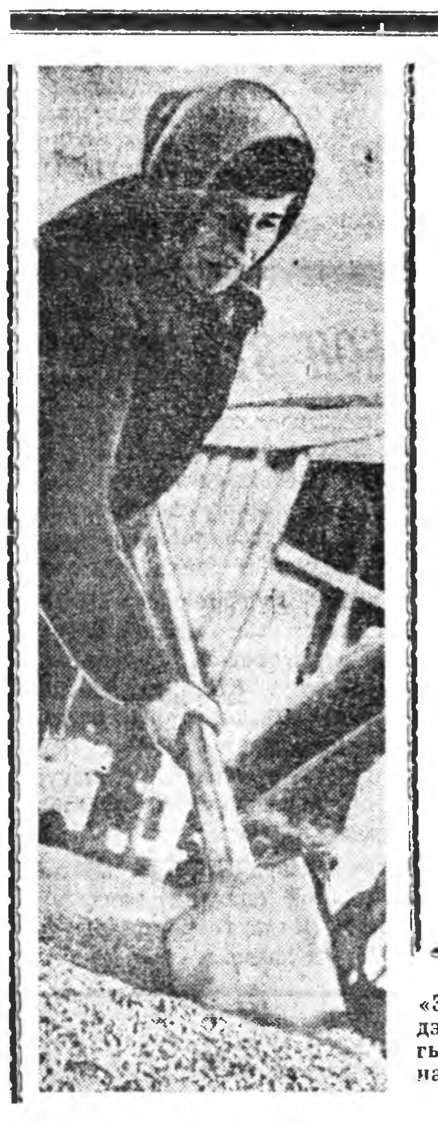

Н. С. Донник Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхозой тоог дээрэ хүдэлдэг юм. Мүнөө хабарай тарилгын үрэhэ бэлдэжэ дүүргээд байна.

Э. ЛАПИНАЙ фото.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭД Н. И. МОЛОДЫХ, Н. Г. ЯНУШКЕВИЧЫЕ «УhАНАЙ АЮУЛhАА АБАРhАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР ШАГНАХА ТУХАЙ

Уhанда унагшадай ами наhые абархадаа, эрэлхэг ба шэн зориг гаргаhанайнь түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1957 оной февралиин 16-най Указай үндэhөөр СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй зүгhөө иимэ хүнүүдые «Уhанай аюулhаа абарhанай түлөө» медаляар шагнаха:

1. **Молодых Никандр Ивановичые**, Улаан-Үдын авиационно заводой слесарь.
2. **Янушкевич Николай Георгиевичые**, Улаан-Үдын авиационно заводой слесарь.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан. 1968 оной декабриин 23.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР В. Ю. ЛАМКИНАДА БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА ВЕТЕРИНАРНА ВРАЧАЙ ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Олон жэлдэ научно-педагогическа хүдэлмэри үрэ ехэтэйгээр хүдэлhэнэйнь түлөө Буряадай хүдөө ажахын институдай ахалагша багша нүхэр **Ламкина Валентина Юлиевнада** Буряадай АССР-эй Габьяата ветеринарна врачай хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан. 1968 оной декабриин 26.

БурАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭР Т. И. ГОРБАТЕНКЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Шэлэй промышленностьда олон жэлдэ hайнаар хүдэлhэнэйнь түлөө, 50 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, Улаан-Үдын шэлэй заводой главна технолог **Горбатенко Тамара Ивановнае** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан. 1968 оной декабриин 26.

ШЭНЭ ЖЭЛЫЕ УГТУУЛАН

ТАБАН ХОНОГООР УРИДЛАБА

«Бурятцелинстрой» трестын 590-хи оньhожоруулагдамал нүүдэл колонныин барилгашад шэкэ гэр байрануудые бариха даабаряа декабриин 25-да дүүргэхэ социалис уялга абаhан юм. Эдэнэр 1613 мянган түхэригэй барилга хэжэ, уялгаяа 5 хоногоор урид дүүргэбэ.

Энэ жэл Кабанскын, Прибайкалиин аймагуудай ажалшадта гэр байра, hургуулиин болон спортын ордонуудые барёа. Ильинка тосхондо огородой эдеэ тариха хоёр теплицэ, Каменскдэ үхибүүдэй саадай байшан, Байгалай эрьедэ «Байкальский прибой» гэжэ турбаза баригдажа, ашаглалгада тушаагдаhан байна.

Колонныин барилгашад олон жэлдэ барилга хэжэ, түтэс мэргэжэлтэй болонхой. Тиимэhээ ажалаа зүбөөр эмхидхэнэ, хүдэлмэриингөө сагые үрэтэйгөөр хэрэглэнэ.

Буряадай АССР-эй Габьяата барилташан Клавдия Соркало, Лидия Макелько, Отто Зейбель, Валентина Суранова гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадануудай хүдэлмэришэд үдэр бүриингөө даабари 20—30 процентээр үлүүлэн дүүргээд hанаатаа амарнагүй, ... нэ илалтанууд тээшэ эрмэлзэ... В. И. Ленинэй түрэhөөр ... жэлэй ойе хүндэтэйгөөр угта... тула ажалай вахтада жаги... Эдэнэр үшөө олон гэр байра ... рижа нэрээ нэрлүүлхэ, со... дуудуулхань дамжаггүй.

А. ШИРОКОВ

ҮҮСХЭЛЫЕНЬ ДЭМЖЭН...

Түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэл дүүрэхэнь. Хүдэлмэришэн бүхэн түсэбөө уридшалан дүүргэхын түлөө оролдоно. Хандагатайн леспромхоз Буряадай модо бэлэдхэлэй промышленностиин түрүү предприятинуудай нэгэн юм. Эндэхи коллектив жэлэйнгээ даабари урагшатайгаар дүүргэжэ байна. 11 hарын түсэбhөө гадуур 3100 кубометр модон бэлдэгдээ, тэрэнэй 1600 кубометр доодо складта шэрэгдэбэ.

Эхи Горхоной пунктын модошод энэ үе соо түсэбhөө гадуур 2650 кубометр модо бэлдээ. Эндэ хүдэлдэг Р. Спиридоновой, М. Гарифулинай, И. Крыловой бага комплексно бригадын хүдэлмэришэд үдэр бүриингөө даабари 50—60 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ.

Д. Балдановай хүтэлбэрилдэг бригадын модошод декабрь hарынгаа түсэбhөө гадуур 446 кубометр модо бэлдэжэ, мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ гаралсаба.

Декабрь hарые габшагай hараар соносхоhон «Томлес» комбинадай Каргасокско леспромхозой үүсхэл дэмжэн ажаллаhан Хандагатайн леспромхозой коллектив зориhондоо хүрэжэл байна. Модо шэрэлгые түргэдхэхэ тула харгынууд шэнэлэгдэнэ, ... томашинануудай заhабарида ... со анхарал табигданхай. Социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр ... баадалсажа hайн амжалта тү... лаhан модошод, автомашин... жолоошод 60-hаа 350 түхэ... хүрэтэр мүнгэн шан абаха юм.

В. И. Ленинэй 100 жэлэй о... хүндэлэлдэ ажалай вахтада жа... саhан Хандагатайн модошо т... бан жэлэй дүрбэдэхи жэлые а... жалта түгэсөөр угтахань.

Н. ТЮРНЕВ.

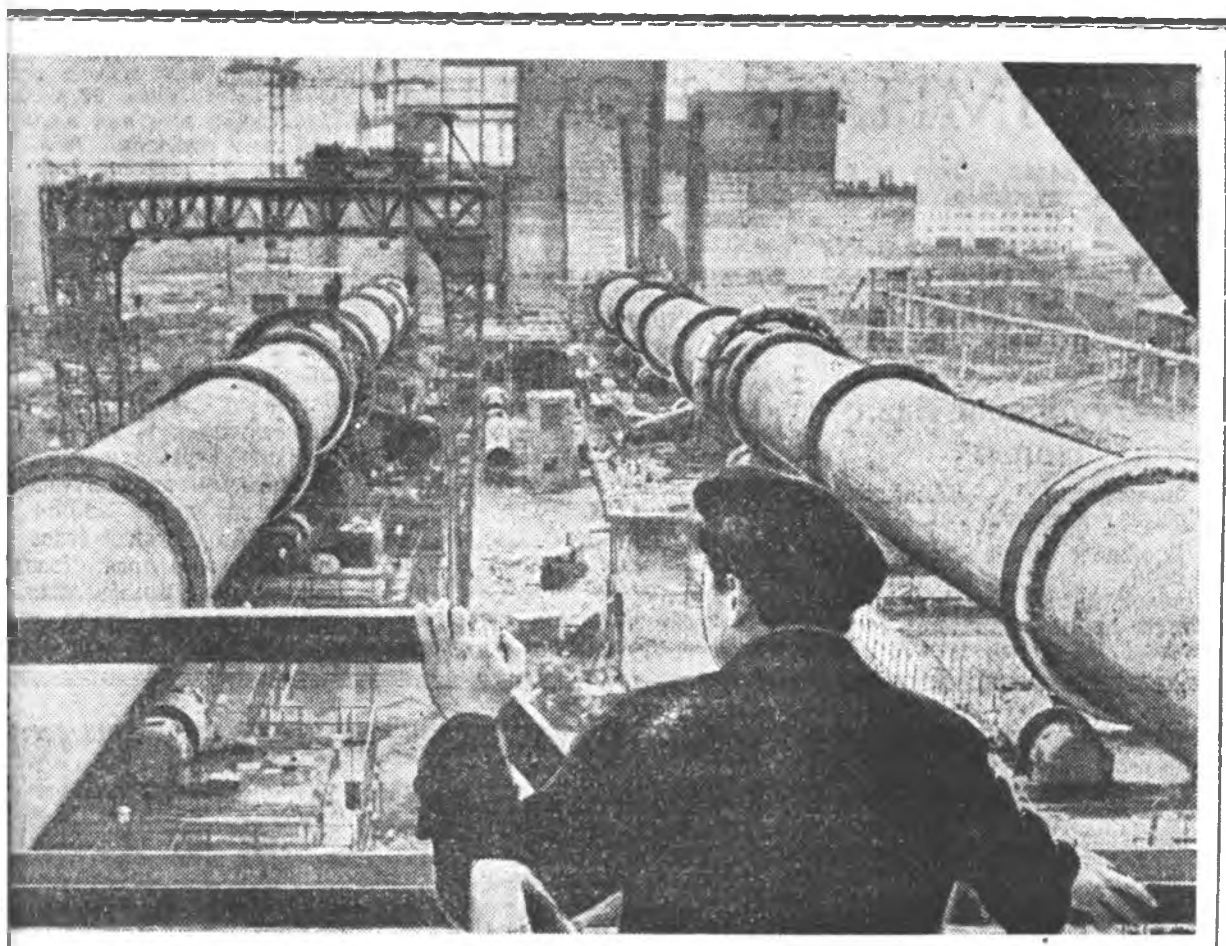

ҮРЭЛ

РОН

ОТОРНАЙ

НИКОЛАЕВСКА ОБЛАСТЬ.

Ольшанска цементын заводой түрүүшын технологическа лини ашаглалгада оронхой. Игэжэ Эхэ ороной барилгануудта оло мянган тонно цемент эльгээгдэбэ ха юм. Һаяын үдэрнүүдтэ барилгашад, монтажнигууд 135 метр үндэртэй пеэшэн бүтээжэ дүүргэхэнь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: цементын заводой барилга дээрэ.

ТАСС-ай фото.

ИРКУТСК. **«Зөөлэн алтанай» баазада хэрмэнэй, ондатрын, булганай арһан орожо эхилбэ. Хүбшэ тайгаһаа ангуушадай буужа ерэхэдэ, үнэтэ арһан үшөө ехээр тушаагдаха байха.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хэрмэнэй арһан тушаагдажа байна.

ТАСС-ай фото.

АРАДАЙ МУЗЕЙНҮҮД

Табан жэлэй урда тээ манай республика дотор арадай музей тухай ехэ дуулдаһаншье байхагүй. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо тус ажахын хүтэлбэрилэгшэд Д. Д. Очировай, Т. Д. Данзановай үүсхэлээр гансахан тиимэ музей бии болгогдоо һэн...

Арадай соёл культурын иимэ гуламтануудые олошоруулхын тула М. Н. Хангаловай нэрэмжэтэ хизаар ороноо шэнжэлэлгын республиканска музейн хүдэлмэрилэгшэд яһала ехэ үүсхэл оролдолго гаргаа. Иимэ музейнүүд олонхидоо хүдөө нютагуудта эмхидхэгдээ, дүн хамта 12 болоо. Бэшүүрэй, Зэдын, Чисаанын, Оронгын, Үльдэргын болон бусад—мүнөө үедэ суутай музейнүүдтэ али бүхы талаарнь ехэ туһаламжа үзүүлэгдэһэн, байгаалиин баялиг, түүхэ болон этнографиин хотодохи жасаһаа угаа олон экспонадууд үгтэһэн байна. Тиихэдээ түрүүшээр энэ шухала хэрэгые тоохогүй, гэр байшангыешье түхеэрэлгэ хаһа соогоо хэгдэхэгүй—эмхидхэлэй олохон бэрхэшээлнүүд тохёолдоһон, республиканска музейнхид жэл соогоо хэдэ хэдэ дахин хүдөө нютагуудаар аяншалһан, ехэ оролдолго гаргаһан.

Арадай эдэ музейнүүд «балшар багынгаа үе» дабажа, хүн зоной дунда научно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулжа байнхай. Улаан-Үдэ станциин түмэр замай депотой, Каменскын, Бэшүүрэй аймагай музейнүүд илангаяа һайн. Мэнэ һаяхан Яруунын Үльдэргэ тосхондо эрхим зэргын тиимэ гуламта тогтожо, бүхы аймагай олониитын анхарал татаба. Тэрэниие нээлгэ хүдөөгэй ажалшадай ёһотой һайндэрынь болоо. Улаан-Үдын телевидениин студиинхид ээлжээтэ дамжуулгаяа үльдэргынхидтэ зорюулаа.

Арадай музей гээшэ научно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие илангаяа хүдөө нютагуудта ябуулха талаар шэнэ арга боложо үгэнэ. Хүн зоной дунда ехэ суутай. Энэнь ажалшадай бэшэг, тэмдэглэлнүүд дээрэһээ элеэр харагдана.

Арадай музей гээшэ бүгэдын хэрэг болоно. Жэшээнь, материалшье суглуулха тухай асуудал абажа үзөө haa, тэндэ табигдаһан юумэнүүд бултадаа шахуу иматтал хүн зоной хүсөөр суглуулагдаһан байна. Тэдэнэй дунда гүрэнэй музейн жасаданшье үгы, олдохонь шухаг юумэнүүд дүүрэн. Тусхайлая: Каменскын арадай музейнхид (хүтэлбэрилэгшэнь дунда һургуулиин багша Владимир Ефимович Кожевин) Сибиирин алдарта партизан Нестор Каландаришвили тухай угаа олон документальна материалнуудые нютаг дээрээ суглуулхаһаа гадна, Яхадай, Эрхүүгэй, Москватай болон бэшэшье газарнуудай архивуудые хаража үзэһэн. Каландаришвилигэй суттаа дайлалдаһан хүнүүдые, тэрээнэй түрэл садануудые бэдэрһэн, олоһон, хөөрэлдэһэн байна. Эсэстээ нүхэр Кожевин В. Е. угаа һонин булан бии болгожо шадаһан, томо ном гаргууһан. Энэ зохёолынь республика дотор тон богони болзор соо наймаалагдаад, мүнөө нэмэгдэһэн олон материалнуудтайгаар Эрхүүдэ хэблэгдэхэнь.

Гансашье Кожевин бэшэ, мүн Барханай арадай театрые эмхидхэгшэ нүхэр Дамбаев Г. Д. һургуулида багшалха зуураа, Баргажанай буряадуудай түүхэ шэнжэлхэ талаар һонирхолтой хүдэлмэри хэнэ.

Буряад орон дотор граждан дайнда хабаадалсаһан аад, мэдээжэ боложо шадаагүй хүнүүд тухай арадай музейтээрхин нүхэд Сухарев (Зэдэ), Паньков (Бэшүүр), Батясов (түмэр зам) нилээд олон юумэнүүдые суглуулаа. Тэдэнэр түрэл хизаарайнгаа түүхэ, культурада аргагүй дуратайнууд. Граждан дайнай үедэ гартаа буу барижа, арадайнтаа зол жаргал хамгаалалсаһан хүнүүдые, тэдэнэй гэрэлтэ һайхан дурасхаалые юунһээшье үлүүгээр хүндэлдэг зон.

Арадай музей толгойлогшодой олонхидынь өөһэдөөшье Забайкалида Совет засаг тогтоолсохо хэрэгтэ хабаадалсаһан байдаг, тоншье эрмэлзэл эдэбхи ехэтэйгээр хүдэлдэгшье.

Дурсагдаһан соёлой гуламтанууд хэды һаяын, шэнэ юумэ байбашье, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай ажал хүдэлмэридэ ехэхэн нэмэри боложо үгэнэ, хүн зоной дунда хүмүүжүүлгын хэмжээнүүдые бэелүүлхэдэ туһална.

Саашадаа эдэмнай онол аргануудаа бүри нарижуулха, материал суглуулха, эрдэм-шэнжэлэлгын хүдэлмэри ябуулхаһаа эхилээд, нилээд ехэ юумэнүүдые хэхэ байна.

Гадна тус гуламтануудай эрхимүүдынь гүрэнэй музейн хубинь болгогдожо магадгүй. Ушар тиимэһээ тэндэ хүдэлмэрилэгшэд бүри ехэ оролдолго гаргаха ушартай. Тиихэдээ урдань гү, али мүнөө үедэ эрдэмтэдэй үшөө шэнжэлээ, обёороогүй юумэнүүдые «шэнжэлхэ», олохын хойноһоо ажахы, нютагай ажабайдалда тохёолдоһон һони һонин үйлэ хэрэгүүдые гүнзэгыгөөр тайлбарилхын хойноһоо оролдохо зэргэтэй.

Арадай музейнүүдтэ гол түлэб наһажаал хүнүүдэй хүдэлдэгые хараадаа абажа, тэдээндэ багшанар, врачнууд, инженер, технигүүд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд үргэн туһаламжа үзүүлэг лэ!

Энэ табан жэлэй турша соо манай республикын аймагай түбэй тосхон бүхэнэй культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай комплекс байгуулхаар түсэблэгдэнхэй. Тэрэ тоодо арадай музейнүүд шэнээр эмхидхэгдэхэ.

Соёл гэгээрэлэй-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха талаар музей бүхэн ехэхэн үүргэ бэелүүлхэ юм. Тиимэһээ тэдэниие бариха, ажал хүдэлмэридэнь туһалха хэрэгтэ олониитэ эдэбхитэйгээр туһалха болоно.

К. МАЛАНОВ,
хизаар ороноо шэнжэлэлгын республиканска музейн директор.

ЛҮҮР ЭНХЭ ҮНҺЭЭШ ҮНЭТЭЙ

Республикын медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөнһөө

ной элүүрые хамгаалха,
харуулха хэрэг Коммунис
сат түрын ажал ябуулга-
ла талань гэжэ хододоо
. Улад зондо түлөөһэгүй,
ехэтэй медицинын туһа-
үүлхэ, хүнүүдые һөшэ-
ргылүүлэн хамгаалха хэм-
үргэнөөр бэелүүлхэ гэ-
багшын захяа заабари-
оноймнай эмнэлгэ-һэргы-
нга, түмэн эмхи зургаа-
дээрэнь дүүргэлтэ бол-

даар хангагдасын талаар
дэлхэй дээрэ түрүүшын
аранхай. Хаанта засагай
д дунда зэргээр оройдоо
haa, мүнөө 70-аад наһа-
оо ажаһууна. Элдэб хал-
шэнүүд үндэһөөрөө усад-
амжалтанууд совет хү-
дал байдалай эрид һай-
эршэ болоно.

элүүрые хамгаалха асуу-
ет гүрэнэй туйлаһан ам-
ай Буряад ороной жэшээ
и тодоор харагдана. Мү-
наһа баралга урданай-
дахин үсөөрэнхэй. Үхи-
эгдэлгэ 18 дахин хороо.
милан, хумхаа, халуун
энэй нулсаран (трахомо)
урдань дэлгэрэнги байһан
жэслэн усадхагдаа.

10 жэлэй турша соо ара-
е хамгаалгын хэрэглэм-
бликын бюджедээр урда
2,3 дахин ехэ мүнгэн
Мүнөө манай эндэхи
шада нэгэ доро 9 мян-
эн аргалуулна. Больни-
үйшэнтэниие байлгажа
уринуудые республикын
мянган хүн бүхэндэ аба-
, 8 жэлэй урда тээ 7
эг haa, мүнөө 11 болоо
и түбэй областьнуудта-
эд дээгүүр байна.

ой элүүр энхын тулада
вительствымнай саг үр-
лжо байдагынь мэдээжэ.
К-гай, СССР-эй Министр-
едэй тогтоолые үндэһэ
ша оной июньдэ СССР-эй
оведэй дүрбэдэхи сес-
-хэмжээнүүд дээрэ хэ-
шоо дахин гэршэлнэ.

э засаг түрын шиидхэ-
эрилтын ёһоор, хайшан
ар эмхидхэхэб, ямар ду-
шиидхэгдээгүй асуудал-
анхаралаа хандуулал-
республикын эмшэн мэр-
ртийна, совет зургаануу-
гшэдтэй, предприятинуу-
нуудай хүтэлбэрилэгшэд-
сугларжа, дэлгэрэнгыгээр
зүбшөө.

хамгаалдаг эдэбхитэдэй
хотодо һаяхан болоошо
ска зүблөөн дээрэ хэ-
ламжа дурадхалнууд,
лол, ажаглалтанууд ту-
тоое.

ТҮБХИНӨӨЛ ҺАА...

о хүсэд һайн туһалам-
хэрэгтэ медицинын эм-
удай оролдолго, тааруу
л ехэ удха шанартай гэ-
шэ—Буряадай АССР-эй
мгаалха министр нүхэр
ева, үгэ хэлэһэн нүхэ
лдэглээ.

ын Министрнүүдэй Со-
оной апрелиин 24-дэ
өө нютагуудта гэр бай-
удалай ба соёлой барил-
эмхидхэхэ хэмжээнүүд
оолой үндэһөөр 1968—
та 1210 орontой 12
6 районно больница, 50

фельдшерско-акушерскэ пункт болон аптекэнүүдые шэнээр барижа, ашаглалтада үгэхөөр хараалагдаа һэн. Тиин энэ жэлдэ 230 орontой 6 шэнэ больница, 15 фельдшерско-акушерскэ пункт, 6 аптекэ нээгдээ. Мүн Россин Федерациин бюджедһээ мүнгэн һомологдоод, Улаан-Үдэ городто үдэртөө 750 хүниие үзэхэ томо поликлиникэ, тус тустаа 300—300 орontой ехэшүүлэй ба үхибүүдэй больница, уушханай ханиадатай 200 хүнэй нэгэн доро аргалуулха больницатай диспансер, 500 хүнэй эмшэлүүлхэ психиатрическа больница, республикын санэпидстанци, медицинын техникэ заһабарилха мастерской 1969 он соо, саада жэлнүүдтэ баригдахаар хараалагдана.

Тиин ойрын жэлнүүдтэ хоёр дахин ехэ мүнгэн шэнэ барилганuudта һомологдохонь. Гэхэ зуура барилгын эмхинүүдэй мүнөөнэйхидээл адли аали нообшоор хүдэлөө һаань, шэнэ барилганууд унжагайрха аюулда орохо. Барилгашадай ажалдаа муугаар хандаһан ушарһаа олохон барилганууд удааржа байнхай.

Жэшээлхэдэ, Буряадай барилгын управлени Улаан-Үдэдэ аптекын складуудые айхабтар удаан барижа байна. Байгша ондо хараалагдаһан 283 мянган түхэригтэй хахадайншье ашаглагдаагүй байтар, жэл дүүрэхэнь. Зэдэ тосхондо районно больница барижа байһан «Бурятцелинстрой» барилгашад мүн лэ ехээр нообшорно.

Гүрэнэй мүнгөөр барилга хэхын хажуугаар нютаг, нютагай предприяти, ажахынуудай хүсэ, зөөреэр эмнэлгын шэнэ газарнуудые бариха, заһабарилха шухала.

Үйлэдбэриинтөө түсэб ходоодоо амжалтатайгаар дүүргэжэ, ашаг олзо оруулха даабаряа үлүүлдэг ажахынууд ажалшадайнгаа бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилхэ, байдал һуудал улам һайжаруулха аргатай болодог гэжэ Хандагатайн леспромхозой директор Е. И. Тугутов хэлээд, хэдэн жэшээ дурдажа, зүблөөндэ хабаадагшадые һонирхуулаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Хандагатайн моло отологшодой посёлогуудта, түб тосхон—Новоильинскдэ леспромхозой хүсэ, зөөреэр һургуулиин байшангууд, клуб, библиотекэнүүд баригдажа, зоной эрилтэ нилээд хангагдаа. Һургуулиин наһа гүйсөөдүй 150—150 үхибүүнэй хүмүүжэхэ хоёр комбинат баригдаад, эндэхи модошодой бүхы багашуул сад-яслинуудта ябадаг болонхой. Новоильинскдэхи больницын байшан үргэдхэгдөөд, тэндэ нэгэ доро 70 хүн эмшэлүүлнэ. Эндэхи Спортын зал уужам салуу, аятай зохидоороо городойхидһоо дутахагүй.

1970 он болотор мүн лэ леспромхозой хүсэ, зөөреэр 100 орontой шэнэ түхэлэй больница баригдахаар хараалагдана.

Эдээн шэнгеэр, өөһэдынгөө хүсэ зөөреэр барилга хэхэ үүсхэл гаргаһан предприяти, колхоз, совхозууд бии болобошье, олонхиинь ажалай бүтээсэ һүрхэй бэшэ. Жэшээлхэдэ, Байгалай леспромхоз (директорынь нүхэр Васильев) 50 орontой больница Турка тосхондо дүрбэдэхи жэлээ барижа байһаар.

Шэнээр баригдаһан больница, поликлиникэнүүдтэ шэнэ техникэ, түхеэрэлгэнүүдые саг соонь үгэжэ, һайнаар тодхуулха талаар Элүүрые хамгаалха министерствын зүгһөө зохихо хэмжээнүүд абтанагүй гэһэн шүүмжэлэл үндэһэ баримтатай. Мүнөө сагай эрилтын ёһоор, зайлашагүй шухала юумээр хангагдаһан эмнэлгын газарнууд лэ медицинын мэргэжэл түгэс туһаламжа улад зондо үзүүлжэ шададаг бшуу. Гэхэ зуура, томодхогдоһон шэнэ больницануудые эмхидхээ, барядгүй аад, жэжэ больницануудые болюулха гэдэг ябадал нэгэ талаһаа эндүүтэй гэжэ зүблөөн дээрэ зүб ажаглагдаа.

АМЖАЛТЫН ЭХИН — — КАДРНУУДҺАА

Ажалшадта, илангаяа хүдөөгэй зондо медицинын туһа хүргэхэ, эмшэлхэ асуудал гол түлэб участково больница, поликлиникэнүүдээр шиидхэгдэдэг байна. Эдэ эмхи зургаануудай амжалта кадрнуудай хүсөөр хангагдадаг байһаниинь элитэ.

Гэхэ зуура врачнууд, эмнэлгын дунда мэргэжэлтэд республика доторнай дуталдаһаар. Элүүрые хамгаалха министерствын мэдэлэй эмхинүүдтэ мүнөө үеэнь 1109 врач, медицинын 4463 дунда мэргэжэлтэд хүдэлнэ гэхэ гү, али эдэ кадрнуудаар хангагдасань 63 процент болоно. РСФСР доторхи 10 мянган хүн бүхэндэ дунда зэргээр 25,8 врач хүртэдэг haaнь, манай республикада 18 врач хүртэнэ.

Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй дуталдадаг гол шалтагаан юуб гэхэдэ, врачнууд жэл бүри республикаһаа олоороо гаража ошоно. Жэшээлхэдэ, байгша оной 11 һарын туршада 85 врачай ондоо тээшээ ошоходо, 140-өөд шэнэ мэргэжэлтэн ерэһэн байба. Энэ жэлдэ республикаһаа гаража ошоһон врачнуудай олонхинь институт дүүргэһэнэй һүүлээр эльгээгдэһэн газартаа гурбан жэл заатагүй хүдэлхэ уялгаяа дүүргээд, уул нютагаа бусаһан, түбэй областьнуудта ябашаһан байна. Гэхэ зуура, медицинскэ институдуудта нютагай хүбүүд, басагадые олоор эльгээжэ, саг үргэлжын кадрнуудтай болохо гэһэн зорилго хүсэндөө хүргэгдэнэгүй. Колхоз, совхозууд, предприятинууд өөһэдын гаргашаар студентнүүдые һургаха хэрэгтэ анхарал багаар хандуулна.

Хүдэлжэ байһан газартаа врачнуудай удаан тогтодоггүйнь зохихо ажалаар, байра байдалаар дүүрэн хангагдаагүйһөө шалтагаална. Энэ талаар нютагай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд, предприяти, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд халуун оролдолго гарганагүй гэжэ зүблөөн дээрэ шүүмжэлэгдээ. Медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй байха 8 байратай шэнэ гэр мүнөө жэл Хори тосхондо баригдаха ёһотой аад, бүтээгдээдүй. Медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй амжалтатай һайнаар ажаллаха таладань тодорхой туһаламжа үзүүлхэ, халуун анхарал хандуулха гээшэ нютагай хүтэлбэрилхы зургаануудай, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй арюун уялгань байха зэргэтэй гэжэ зүблөөн онсолон тэмдэглээ.

Участково врачнууд эмнэлгэ, аргалалгын гол хүдэлмэри эрхилдэг байна. Тэдэнэрэй, илангаяа фельдшерско-акушерскэ хүдэлмэрилэгшэдэй оролдолгоһоо хүдөөдэхи зоной элүүр энхэнь нэн түрүүндэ дулдыдадаг.

Малай гүүртэ, отаранууд дээрэ ажаллаад, түб тосхонһоо холуур байдаг малшадые һайнаар хангаха онол аргануud тухай хөөрэлдөөнэй эндэ гараһаниинь гайхалгүй. Һүүлэй үедэ олон аймагуудаар нүүдэл врачебнэ амбулатори, фельдшерско-медицинскэ пункт эмхидхэгдэжэ, хүдөөгүүр холо ажаһуудаг зондо зохихо туһа хүргэдэг болоо. Энэ шэнэ хэмжээ ябуулгын түрүүшынь дүй дуршал согсолон шэнжэлхэ, таарамжатай талыень улам хүгжөөхэ, үргэнөөр нэбтэрүүлхэ шухала гэжэ зүблөөндэ хабаадагшад Элүүрые хамгаалха министерствэдэ һануулан дурадхаа.

Ц. ДУГАРОВ.

АЖАЛШАДАЙ ЗАСАГАА БАРИЖА БАЙХАДА

Франциин журналист Р. Лонге энэ жэлэй намар Советскэ Союзай хэдэ хэдэн районуудаар ябаһан юм. Узбекистанда аяншалһан тухайдаа тэрэнэй бэшэһэн очеркые уншагшадай анхаралда дурадханабди.

Нютагай эрдэмтэ-түүхэшэн профессор Вахабовта үдэшүүлэн Узбегэй Совет Социалис Республикын олохон городуудаар ябахадаа, Узбекистан гээшэ баян, мүнөө үеын ехээр хүгжэнхэй, урган дэбжэжэ байгаа орон гэһэн тобшолол хээ.

Узбекистанай юрэ бусын амжалтань сагай уларилай, наранай уршоолоор болоогүй. Иимэ юумэн ходо бии байдаг. Энэнь узбек арадай юрэ бусын зүйлдэ бэшэ, харин ажалдаа, газартаа дуратай байһанһаа эшэ үндэһэтэй. Узбегүүд болон республикын бусад зон Октябриин революциин урда тээ эмирэй, хаанай ноёд түшэмэдэй дарлалта доро байһан. Тэрээнһээ гадна, тэдэнэрые нютагай баяд, ноёд, газар эзэмдэгшэд мүлжэдэг байгаа. Хүн зоной хоёрхон процентнь уншажа, бэшэжэ шадаха байһан юм.

Октябриин революци бүхы юумые хубилгаа. Арад зониие мүлжэгшэдһөө сүлөөлөө, шэнэ ажабайдал байгуулхадань туһалаа. Узбекистан — Советскэ Союзай тэгшэ эрхэтэ республикануудай нэгэн. Эндэхи һургуулинууд, вузнуудта узбек хэлэн дээрэнь ном заагдана, газетэнүүд болон журналнуудай эхэнхи хубинь гарана. Үндэһэ яһанай талаар үсөөнхид адли эрхэтэй, республикын засагай дээдэ зургаануудта түлөөлэгшэнэртэй байдаг.

Совет байгуулалтын эгээн онсо илгаануудай нэгэниинь иимэ. Конституциин ёһоор, урдын баг яһатаниие, бүхы арадуудай хэлэ, уг заншалые хүндэлхэ ябадал гол удхань болоно.

Узбекистандахи гайхамшаг хубилалтанууд, хооһон губи талануудые ашаглалга — угаа ехэ оролдолгын аша үрэ мүн. Республикын хурдан түргэн алхамһаа гадна, хүдэлмэришэд болон инженернүүдэй хаба зориг, сог залиие гайхан тэмдэглэхэш.

Бухара шадарай губи талада уһа бүлэн гаргаха станциин залуу механик Ураалда бүтээгдэһэн хүсэтэ машинануудые омогорхон бидэнэртэ харуулба. Агрегадуудынь 65 метр гүнзэгыһөө секундын 1.000.000 кубическа метр уһа гаргана. Хүнэй бэлдэһэн айхабтар ехэ зууха уһаар дүүрэхэ байха.

Самаркандын түүхэтэ дурасхаалай газарнуудые оролдосотойгоор һэргээн шэнэлдэг, шадамар бэрхэ урашуулай нэгэн өөрынгөө мэргэжэлые бидэнэртэ харуулаа, ерэхэ жэлдэ, городой 2500 жэлэй ойе тэмдэглэхэдэ айлшалжа ерээрэйгты гэжэ уриба.

Эрхим һайнаар эллүүрилэгдэһэн газарыень һайхашаан харахадамнай, колхозуудай тарияашад сэдьхэлээ ханангяар бидэнэрые угтаа. Арбаад жэлэй урда тээ эндэ хооһон тала байгаа бшуу.

Бүхы хүдэлмэришэд, тарияашад, интеллигенци өөрынгөө үүргэдэ этигэнэ. Капиталис оронууд доторхи һэжэглэл, этигэл ядадаг ябадал эдэнэртэ үгы. Тэрэншье ойлгосотой.

Ташкентдэ, Самаркандда, Бухарада байрануудые баридаг шулуушад тэдээн дотор өөһэдөө байхабди гэжэ һайн мэдэнэ. Баригдажа дүүргэхэсэ байһан больница дотор хүнүүд түлөөһэгүйгөөр эмшэлүүлэгдэхэ гэжэ тэдэнэр мэдэнэ.

Городуудые түсэблэлтэ намайе ехээр гайхуулаа. Жэшээлхэдэ, Ташкентын ногооруулагдаһан түбтэнь захиргаанай эмхи зургаанууд, театрнууд, магазинууд, кафе байдаг. Модо тариһан үргэн гудамжанууд эндэһээ иишэ тиишээ асатана.

Бүд нэхэлгын комбинат намайе ехээр һонирхуулаа. Тэндэ ерэхэдээ парк соо байһан шэнгеэр һанабаб. Хаа хаанагүй ногоон модод, сэсэрлигүүд.

Ташкентын комбинат 80 гектар газар эзэлнэ. Жэлдээ 210 миллион метр бүд нэхэдэг 15000 хүн тэрэнэй цехүүд соо ажаллана. Энэ предприятида үхибүүдэй саадууд, хэдэн һургуули, соёлой түб газар, стадион, кадрнуудые бэлдэдэг техникум бии. Ажалшадай бүлэнэрэйнь элүүр энхэ байдал тушаа саг үргэлжэ анхарал оролдолго гаргагдадаг. Комбинадай поликлиникэдэ 160 врач хүдэлмэрилнэ.

Хаа хаанагүй сэбэр һайхан байдагынь бидэнэрые гайхуулаа. Үхибүүдые аяар багаһаань городтою дуратайгаар һургана, гудамжануудта бог шорой хаяхагүй, сэсэгүүдые таһалхагүй гэжэ заана. Тэдэнэй ехэ болоходоо һайнаар хүдэлхэнь дамжаггүй. Энэ гуримынь ушар ёһо мэдэһэнһээ, уялга харюусалгаяа ойлгоһонһоо эшэ үндэһэтэй.

Эрдэмдэ һурахые оролдохо гээшэ совет хүнүүдэй онсо шанарнуудай нэгэн болоно.

Самаркандда нэгэ һайхан узбек эхэнэртэй хөөрэлдөөб. Тэрэмнай 35 наһатай, политическэ экономёор докторой диссертаци бэшэжэ байнхай байба. Тэрээндэ гэр бүлэ, үхибүүд, хүдэлмэри мүн лэ бии. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозоор ябахадам, наранда, һалхинда хатуужаһан нюуртай, нютагайнгаа түхэлэй хубсаһатай үндэр тарияашан эхэнэр агрономиин талаар шалгалтада бэлдэжэ байнаб гэжэ намда хөөрөө. Энэнь экономистын эрдэмтэй. Адагынь дүшэ хүрэһэн янзатай, хүдэлмэрилдэг, гэр бүлэтэй. Эдэ хоёр эхэнэр юрын лэ хүнүүд.

Исламай ехээр нүлөөлһэн энэ орондо иимэ юумэн хайшан гээд туйлагдааб гэжэ удаан бодоод үзөөб. Самаркандда, Бухарада, Узбегэй бусад городуудта үнинэй гоё һайхан памятнигууд бии.

Арад зон эрхэ сүлөөтэйбди, помещигүүдэй, капиталистнуудай, шажанай дарлалтаһаа сүлөөбди гэжэ мэдэхэдээ, хэһэн бүхы юумэ өөрымни гэжэ мэдэнэ ха юм.

Робер ЛОНГЕ.
(АПН).

ТҮРҮҮ-ШҮҮЛЭЙ НЭГЭН

Геннадий Ошоров Ахын аймагай «50 лет Октября» колхоздо трактористаар дүрбэдэхи жэлээ хүдэлнэ. Тэрэ жэлһээ жэлдэ амжалта ехэтэйгээр ажаллаһанайнгаа ашаар түрүү механизатор боложо, түрэл колхоз, аймаг соогоо суурхуулжа байна. Даажа абаһан «Беларусь» трактортаа эзэн ёһоор хандажа, нарин нягтаар ябуулдаг дээрэһээ ямаршье сагта һаатангүй хүдэлжэ байдаг юм. Нүхэр Ошоров ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсаһанайнгаа, бэрхээр ажаллаһанайнгаа түлөө «Үйлэдбэриин залуу түрүүшүүлдэ» гэһэн ВЛКСМ-эй ЦК-гай значогоор, Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдажа, нэрэ солонь аймагай хүндэлэлэй самбарта гаргагдаһан юм.

Аймагай хүдөө ажахын ажалшадай һайндэрэй найр дээрэ Г. Ошоровто «Түрүү механизатор» гэһэн чемпионой лентэ зүүлгэгдэжэ, үнэтэ бэлэг барюулагдаа һэн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: механизатор Геннадий Ошоров.

П. ЖУЖАЕВАЙ фототекст.

ЦИРКЫН АРТИСТНУУД АЙЛШАЛНА

Москвагай циркын артистнууд Кабанскын аймагай ажахынуудаар ябажа, һонирхолтой наада харуулна. Тэдэнэр мүнөө үедэ Шергинэй, Оймороой, Кабанскын совхозуудай, мүн Ранжуровай, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай тарияашад, малшад, загаһашадта хүрэжэ, хамтадаа 25 наада табиһан байна.

Циркын программада Игорь Николаевич Мининэй бүлын шадабарита наадан гол һуури эзэлнэ. Жэшээлхэдэ, Игорь Николаевичай нүхэр Тамара Минина өөрынгөө һургамал баабгай болон һармагшадтай гушан хоёр жэлэй туршада циркын дүхэригтэ гаража, хамтадаа 4 мянган наада харуулһан байна. Мүнөөшье Тамара Минина нүхэртэйгөө, мүн Александр хүбүүнтээ хамта һургамал ангуудайнгаа шадабариие харуулжа, суглараагшадые һонирхуулан баясуулба.

Гадна «агаарай» гимнаст Людмила Духовченко болон шог зугааша Анатолий Вяткин гэгшэдэй номернууд ехэтэ һонирхогдоо.

Г. ЧАШКОВ.

БАЯРАЙ ОРШОН БАЙДАЛДА...

Һаяхан Байгалай совхозой гэшүүд хүбүүдээ Совет Армида баярай оршон байдалда үдэшэбэд. Хүбүүдые үдэшэлгэдэ зорюулагдаһан баярай суглаанууд Еланай, Тимлюйгэй, Закалтусай клубуудта үнгэргэгдөө. Суглараагшадай урда совхозой партийна комитедэй секретарь Н. Г. Попов үгэ хэлэжэ, эрхимээр алба хэхыень залуушуулда захяа.

Мүн Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда хабаадалсаһан нүхэд С. А. Никонов А. П. Березовский гэгшэд баярай үгэ хэлээ. Армида мордогшодой зүгһөө М. Помазкин Н. Федотов, В. Ануфриев гэгшэд армиин һүүлээр түрэл колхоздоо ерэжэ хүдэлхэбди гэжэ аха нүхэдтөө хэлэһэн байна.

С. БОРОВИК.

МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

БУРЯАД ХАТАР— АЗИИН ОРОНУУДТА

Манай буряад республикын суута хатаршад РСФСР-эй габьяата артист Баир Егоров, Буряадай АССР-эй арадай артистка Оюуна Тумурова хоёр Азиин хэдэн оронуудаар гастрольдо ябаhанаа hаяхан бусажа ерэhэн байна. Тэдэнэр манай корреспонденттэй уулзахадаа иигэжэ хөөрэбэ:

Совет ороной олон үндэhэ яhатанай түлөөлэгшэдhөө бүрдүүлэгдэhэн «СССР-эй арадуудай танцанууд» гэhэн бүлэг артистнуудые СССР-эй Культурын министерство Азиин хэдэн оронуудай нийтын эмхинүүдэй уряалаар эльгээhэн байна. Тус бүлэгэй бүридэлдэ бидэ хоёр оролсожо, буряад арадай хатар танцын уран шадабари, гоё hайханиие болон хүгжэлтые харуулха золтой байгаабди.

Ленинград, Киев, Пермь хотонуудай дуу хатарай бүлгэмүүдэй түлөөлэгшэд, Арменийн, Азербайджанай, Грузиин, Туркменийн, Узбекистанай Союзна, Татариин болон Буряадай автономито республикануудай хатар танцын коллективүүдэй түлөөлэгшэд манай бүлэгтэ оролсоhон байна. Татарай АССР-эй Культурын министр Булат Мингулович Гизатуллин хүтэлбэрилэгшэмнай ябаа.

Пакистан, Таиланд, Малайзи, Инди оронуудаар нийтэ дээрэ 40 гаран хоногто аяншалан, СССР-эй арадуудай хатар танцануудай 47 концерт табиhан байнабди.

Пакистанай Карачи, Равалпинди гэхэ мэтэ хотонуудта арбаад үдэрэй туршада түрүүшынгээ концертнүүдые харуулаабди. Тэндэhээ Таиландын нийслэл—Бангкок хото хүрэжэ, тэндэхи Улаан хэрээhэнэй бүлгэмэй уряалаар уулзалгада хабаадан, концерт наадаэ хоёр үдэрэй туршада табяабди.

Малайзиин ороной хотонуудаар 4 үдэр соо аяншалагдаа. Хорёод үдэрэй туршада Энэдхэгэй нийслэл Дели, Бомбей, Калькутта, Мадрас, Агра хотонуудта аяншалгамнай ехэ hонирхолтойгоор үнгэрөө. Эдэ городуудай ажалшадта бидэнэй табиhан концертнүүд угаа hонирхолтой байгаа.

Бидэнэй аяншалhан октябриин hүүлэй декабриин эхин үдэрнүүдтэ угаа халуун байжа, бидэндэ, илангаяа сибириинхидтэ, тон хүндэ байба. Манай ябаhан алишье орондонь үдэрэй халуунай температура 40 градуста хүрэдэг hэн.

Декабриин 12-то Индиин президентын уряалаар ордон соонь ошожо уулзаhан, тэндэ hүүлшынгээ ехэ концерт харуулhан байнабди.

Ехэнхи ушарта манай концертнүүд томо томо кинотеатрнуудай сценэ дээрэ, мүн концертыемнай хараха дуратайшуулай олон байhан тула, спортын ехэ талмай дээрэ саг зуурын түхеэрэлгэ хээд, тэндэ бидэнэй концерт эмхидхэдэг байгаа. Энэдхэгэй зарим хотонуудта манай концертын билетэй сэн 50 рупи хүрөтэр байбашье, 10 мянга хүрэтэрөө хүн зон суглардаг байhан.

Совет арадуудай соёл культурын хүгжэлтэ тухай эдэ оронуудай хүн зон дуулаhан байна. Тиимэhээ совет оронийе hайшаадаг, хүндэлдэг байhаниинь эндэ тон элеэр харагдана. Концертын табигдажа байхада, алишье танца хатарай-мнай түгэсхэл олоной альга ташалга, магтаалай үгэнүүдээр үдэшэгдэдэг байгаа.

Бидэ хоёр буряад арадайнгаа хатарай баялигые харуулhан хүгжэмтэ «Баяр» гэжэ зүжэгhөө абтаhан хатарнуудые, эвенк арадай хатарнуудые гүйсэдхэдэг байгаабди. Гартаа лимбэ бариад хатардаг танцые угаа hонирхолтойгоор угтахань эли байгаа.

Харин алишье орондо ябахадаа эрхэ сүлөөтэ СССР гүрэнэй эрхэтэд байhандаа, социалис Буряад оронойнгоо ажалша арад зоной нэрые нэрлүүлжэ, эрдэм соёл, уран hайханиинь Азиин арад түмэндэ харуулhандаа бидэнэр ехэ омогтой, баяртай ябаабди.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Баир Егоров, Оюуна Тумурова.

ШАЛГАЛТА

(Шог рассказ)

Ахайдаал адли артист болохые Норпол эрмэлзэдэг. Боблосоролой аттестат абамсаараа, Улаан-Үдэ ерээд, ахайтайгаа хамта театрта хүдэлхэб гэжэ хүнгэхэнөөр hанадаг. Нэгэтэ бүлэг артистнар нютагтань ерэжэ, hонирхолтой зүжэг табиhан юм. Хаанта засагай үедэ тулижа зобожо ябаhан гүйраншан үбгэнэй рольдо ахайнь наадажа, нютагайхидайнгаа зүрхэ сэдьхэлые нилээд уяруулhан байха.

Тэрэ гэhэнhээ хойшо hонюуша Норпол hургуулиингаа дэргэдэхи драматическа кружокто оролсожо, бэлдэhэн зүжэгүүдэйнь шухала рольнуудые гүйсэдхэжэ захалба. Мүнь гэхэдэ, үнөөхи гүйраншан үбгэнэй үйлэ зоболонгые харуулhан богонихон зүжэгүүд байхагүй юм.

Үйдаhан Норпол энээн тухайдаа багшанартаа хэлээдшье туршаба. «Теэд бидэ яахабибди? Уран зохёолшод бэшэнэгүй бшуу» гэжэ харюусабашье, үхибүүдэй ульгамханаар наадажархиха зүжэгхэнүүдые бэшэхыень тэдэнэр мүнөөшье болотор хүлеэжэ байдаг.

Зай, тэрэньшье тэрэ гэлэй. Харин нэгэтэ Норпол ахайнгаа орхиhон парик углаад, абынгаа хуушан хихархай хүүртиг үмдөөд, гэрэлэй урда нилээд удаан hаахарба. Үнөөхи гүйраншан үбгэжөөлдэ тон адлирхуугаар хубсалhан, нюргандаа муухан тулам үргэлhэн, гартаа тулгуур тулаhан Норпол хаяа хадхаад hуудаг, мүн сугтаа нэгэ класста hурадаг нүхэрөө айлгаха гэжэ гэнтэ шиидэбэ. «Хамта нэгэ класста hурадагшье hаа, Дугар мүнөө намайе танихагүйл байха. Үшөө тиихэдэ баридая гэжэ hалахагүй, драмкружокотошье ябалсахагүй» гэhэн бодолдо эзэлэгдээдхибэ.

Аба эжы хоёройнгоо ажалhаа ерэхэдэ, Дугар үдэшэнэйнгөө хоол бэлдээд, гэр доторхи юумэеэ дуухыень хэжэрхёод байдаг. Хартаабха сэбэрлэхэ гэжэ байтарнь, үүдэн гэнтэ нээгдээд, газааhаа буурал сагаан hахалтай үбгэжөөл (Норпол ааб даа) ороод:

— Сайн байн-уу, хүбүүн!—гэжэ доро дохин байжа амаршалба.

— Сайн байна, дээшээ орожо hуугты,—гэжэ Дугар урисаглаба.

— hуухашье сүлөөгүй хүм. hургуулиhаа гадуур, гэртээ юу хэдэгыетнай шалгажа ябаа хүм даа,—гэбэ Норпол.

Урданиимэ тулюурхан үбгэжөөлые харингүй ябаhан Дугар ехээр гайхажа, оройдоо юуншье гэжэ харюусахаа ойлгон ядажа тээлмэрэшэбэ.

— Би хадаа hургуулиин ажал хүдэлмэри шалгахаhаа гадна, үхибүүд гэртээ ямар байдаг, юу хэдэг юм гэжэ hонирходог хүн гээшэб,—гэбэ Норпол.

«Тээмэндэ hургуулидамнай ашагаhаа нэгэ инспектор ерээ hэн. Теэд иимэрхүү бэшэ hэмнай. Али hорьмоhоо хаража байна гүб?» гэhэн бодол Дугарай тархи нөөдэ гараашье hаа, хүбүүн бэеэ баряад:

— Аба эжы хоёрни ажалhаа үшөө ерээдүйхэн байна,—гэжэ дуугарба.

— Аба эжы хоёроорини би огтошье hонирхоногүйб. hаяшаг Норполойдо орожо гарааб,—тулгуураараа урдаhаань занаадхича.

— Ши, хүбүүн, Норполые юундэ доромжолно гээшэбши? Гансашье Норпол шамда гомдоногүй, харин долоодохи классайхидшни бултаарин гомдоно. Харана гүш, энэ нюргандахи туламыем? —хургаа ёдойлгон байжа харуулна.

— Харана, харана.

— Во-от, энэ тулам соо үетэн нүхэдэйшни гомдолые дууhан сугллуулаад ябанаб. hургуулиин директоргэ абаадажа үгэхэм, шангаханаар лэ хэhээлгэхэш,—гэбэ.

— Би, би... Хүлисыт, би нэгэшье хүниие доромжолоогүй хүм. Хамта hурадаг үетэн нүхэдтэйгөө эбтэй эетэй ябадагби. Хайрлыт, хэшээгыт! Энэ тулам сооки саарhа дансануудаа директортэ бү харуулыт,—тиигэжэ байтараа Дугар гэнтэ зориг ороод:—Директор үнэншэхэгүй байха даа,—гэжэ тоб байтар дуулгажархиба.

— Зай, тэрэнь тэрэшье гэлэй. Теэд ши, Дугар, драмкружокто ябалсаха гүш? Норполшни тиигэжэ гүйна,—гэбэ Норпол.

— Ябалсахаб, заатагүй ябалсахаб,—гэжэ харюусахатайнь сасуу үүдэн нээгдээд, газаhаа буряад хэлэнэй багша Нина Амгалановна оробо.

Энэ үедэ Норпол ондоо таhалга уруу харайжа ороод, нюдэ сабшалха зуура, нюуртахи париггаа, хахархай хүүртигээ мулталжа хаяад, энеэбхилhээр гараба.

— Норпол, репетицидээ ошохоо мартаа гүш? Агуу Октябриимнай пайндэр, дүтэлжэл байна бшуу,—гэжэ багшань хандаба.

— Мартаагүйб, теэд, Дугарайда ерэhыем хайшан гэжэ мэдээ эбтэ?—гэжэ Норпол асууба.

Багшынгаа гэнтэ орожо ерэхэдэ, сошордоhондоо тээлмэрдэhэн Дугар Норполой таhалга уруу харайжа ороhые обёсроогүй, харин Нина Амгалановнатай хамта ерээ гэжэ hанаhан байгаа.

Үнөөхи буурал сагаан hахалта үбгэжөөлөө үгылhэнөө ойлгоноон Дугар тэрэ зуура hэр-мэр гээд:

— Юугээ хэлэнэ гээшэбши? Ша Нина Амгалановнатай ерэлсээ хаямши. Харин үнөөхи үбгэжөөлни хайшаа ябашооб?—гэжэ гайхаба.

— Хэн үбгэжөөл? —гэжэ багшань hонирхобо.

— Бү мэдээл,—Норпол энэдэhээ арайл гэжэ бариба.

— Зай, ябая, Норпол. Энээн тухайдаа хожом хэлсүүжэбди,—гэжэ багшань Норполые яаруулба.

— Бишье баhал ошолсохом. Драмкружокто ябалсажа захалхыем зүбшөөхэ гүт, аа?—гэжэ Дугар гуйба.

Шангахан шалгалта баридаг, ёhотой артист энэ Норполдо адлирхуу байха ёhотой гэжэ Дугар hанаашье hаа, харин тугаар Норполые яашье танингүй, үнөөхи буурал сагаан hахалтай үбгэжөөлэй урда тээлмэрдэжэ байhанаа хүбүүн ехэтэ гайхаа бэлэй.

М. ОСОДОЕВ.

ЧССР-эй правительство тушаалhаа бууба

ПРАГА. (ТАСС). ЧССР-эй правительствын Түрүүлэгшэ Олдржих Черник правительствын тушаалhаа бууха шиидхэбэри тухай дуулгахаяа ЧССР-эй Президент Людвик Свободотой Пражска град соо уулзаа.

Правительствын Түрүүлэгшын мэдэсэлые ЧССР-эй президент хараадаа абаад, ЧССР-эй шэнэ правительствын байгуулагдатар өөрынгөө уялгануудые правительствын дүүргэжэ байхыень гүйжа президент хандаа.

Национальна фронтын Центральна Комитедэй дурадхалаар ЧССР-эй шэнэ правительствын составай проект тушаа О. Черникэй hанамжаяа оруулхыень ЧССР-эй президент Л. Свобода түлөөлөө.

Венгриин комсомолой ЦК-гай пленум

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Венгриин залуушуулай коммунис союз үнгэрэгшэ жэлэйнгээ хүдэлмэриин дүнгүүдые гаргажа байна. ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Лайош Мехеш КСМ-эй ЦК-гай пленум дээрэ үгэ хэлэхэдээ, ороной нийтын ажабайдалда залуушуул эдэбхитэйгээр хабаадалсаhаа болоо гээд тэмдэглээ. Вьетнам арадтай hанаалаа нэгэдэлгын хүдэлөөн залуу хүбүүд, басагадай дунда жэлэй туршада үргэнөөр дэлгэржэ байhаа. Энэ хүдэлөөнэй үедэ вьетнам арадта туhаламжа болгогдохо 40 миллион форинт залуушуул суглуулаа. Энэ мүнгэнэйнь зэбсэг, эм домууд ба госпитальнуудай хэрэгсэлнүүд абтаа. Вьетнам арадта бэлэг болгогдон, 5 мянган транзисторна радиоприёмнигууд мүн лэ эльгээгдээ.

Венгриин компартиин ойн нэрэ хүндэлэлдэ зорюулагдаhан мүрысөөн тухай хэлэхэдээ, тус мүрысөөндэ 2 миллион хүбүүд, басагад хабаадалсаа гээд Л. Мехеш тэмдэглээ.

1969 оной мартда тэмдэглэгдэхэ Венгриин республикын 50 жэлэй ой хүрэтэр энэ мүрысөөгөө үргэлжэлүүлхые КСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь пленум дээрэ дурадхаа.

Жэлэй туршада 30 мянган залуу хүнүүд хүдөө ажахын үйлэдбэриин кооперативуудта ороо гэжэ Лайош Мехеш тэмдэглээ.

США агаарай тагнуул хэнэ

МОГАДИШО. (ТАСС). Асмарадахи (Эфиопи) американ агаарай-сэрэгэй баазаhаа электронно түхеэрэлгэтэй тагнуулай самолёдууд ходо шахуу агаарта дэгдэн гарадаг болоо. Бэеэ даанхай Африкын гүрэнүүд тухай нюуса мэдээнүүдые тэдэнэр суглуулана ха юм.

Тагнуулай ниидэлгын үедэ аотаhан мэдээнүүдынь тэрэ дарыдаа Вашингтон дамжуулагдана гэжэ Могадишо хотодо хэблэгдэн гарадаг «Сомали Джорнел» гэжэ журнал бэшэнэ. Тагнуулай самолёдууд Родези, ЮАР, Нигери хүрэтэр Африкын оронуудай газар дээгүүр ниидэнэ.

ХҮРШЭНЭРЭЙМНАЙ hОНИН

1050 метр гүнhөө... алтан

Дарhанай рудоуправлениин алта бэдэрэгшэд газар үрэмдэжэ, дайдын баялигые шэнжэлнэ. Байгша оной декабриин 9-нэй үдэр Алексей Евдокимович Чистовой бригада газарай үүрьhэ 1050 метр хүрэтэр үрэмдэжэ, «Футбольная» гэhэн алтанай hудал олоhон байна. Энэнь тус руднигай мүнөө үедэ алта гаргадаг уурхайhаа 550 метр гүнзэгы болоно.

Анатолий Иванович Травкинай хүтэлбэрилдэг үрэмдэгшэдэй бригада 1200 метрэй гүнзэгыдэ байhан «Главная» гэжэ алтанай hудалда шэнэ жэлэй урда тээ хүрэхөөр хүдэлжэ байнхай.

Газарай гүнзэгыдэ алтанай баян нөөсэ байха ёhотой гэжэ шэнжэлэгшэдэй багсааhаниие Дарhанай геологууд бодото дээрэнь баталан элирүүлжэ байна.

Ангуушадай баян олзо

Константин Михайлович Швалов—ангууша хүн.

Боорж ын район хоорондохи баазын харуулшан К. М. Швалов байгша оной агнууриин хаhада hайн дуураараа хүбшэ гаража, 9 үдэрэй туршада 39 үнэгэ барижа тушааба гээд «Забайкальский рабочий» газетэ бэшэнэ.

Братскын энергетигүүдэй шэнэ уялга

Братска ГЭС байгша оной түгэсхэлэй хэдэн үдэрнүүдтэ үшөө миллиард үлүүтэй киловатт-час электрын элшэ хүсэ үгэхэ байна. Ашаглалгада ороhонhоо хойшо—95,5 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэ үгэhэн.

Мүнөө Братскын энергетигүүд В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойе ажалай илалтаар угтахын түлөө дэлгэрhэн мүрысөөндэ оролсоод, түрүүн абаhан социалис үүлгануудаа нэгэ жэлээр уридшалан дүүргэжэ, үшөө 22 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэ үгэхэ гэжэ шиидэбэ. 1969 оной апрелиин 22 хүрэтэр тус ГЭС 100 миллиард киловатт-час элшэ хүсэ Сибириин энергосистемэдэ үгэхэ, тиигээд Ленинэй ойдо 122 миллиардда хүргэхэ. («Восточно-Сибирская правда»).

755 булган

Байгша оной агнууриин хаhын Тувагай ан олзоборилгошод ажалтатайгаар түгэсхэжэ байна. Гансахан Турандахи гүрэнэй ан олзоборилгын ажахынуудай ангуушад энэ үедэ 38.084 түхэ мэнэй. 755 булганай болон бусад ангуудай үнэтэ арhа бэлэдхэлэй пунктнуудта тушааба гэжэ «Тувинская правда» газетэ мэдээнэ.

ШЭНЭ БАЛЕТ

Шэнэ жэлэй урда тээхэнэ Ленинэй орденто Буряадай оперо, баледэй театрай коллектив Норвегиин суута композитор Эдвард Григэй хүгжэмөөр найруулагдаhан «Пер-Гюнт» гэжэ балет табиба. Тиигэжэ, Буряадай ажалша арад зоной дунда классическа хүгжэм дэлгэрүүлхэ талаар үшөө нэгэ хубитаяа оруулба.

СССР-эй арадай артистка Л. П. Сахьянова, РСФСР-эй арадай артист П. Абашеев болон бусад гол рольнуудта наадаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Баледhээ нэгэ сценэ. 2. Ингридтэй ролиие О. Короткова гүйсэдхэнэ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ЯРУУНЫН АЙМАГТА

ШЭНЭ БААЗА АШАГЛАГДАБА

hаяхан «Дружба» колхозой нэгэдэхи бригадын hадаригай гүүртэдэ 200 үнеэдэй байрлаха шулуун бааза ашаглалгада үгтэбэ. Тус бааза электрын хүсөөр хангагданхай. Дүүжэн харгыгай вагонеткэнүүдээр үнеэдэй шэбхэ болон үбhэ, тэжээл зөөгдэдэг.

— Эдэ бүгэдэ, мүн бусадшье оньhон түхеэрэлгэнүүд ажалыемнай нилээд хүнгэдхэбэ,—гэжэ hадаригай hаалишад баяртайгаар мэдүүлнэ.

БАЯН ГУБШАЛГА

Яруунын загаhашад түсэбөөр хараалагдаhан 7000 центнерэй оронд 7010 центнер загаhа барижа, Эхэ орондоо тушааба. Илангаяа Ехэ Ярууна гэжэ нуур дээрэ олзоборилгоёо эрхилдэг Н. Григорьевой, Н. Печкинэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд ноябрь hарынгаа түсэбүүдые 112 үлүүтэй процентээр дүүргээ hэн.

ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭГДЭЭ

Исэнгын совхозой Алтанай гүүртын hаалишад hү тушаалгаар жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ. Тиигэжэ эндэхи Эхэ орондоо 2800 тонно hү тушааhан байна. hаалишад Ц. Жамсуева, Ц. Лубсанова, Р. Цыдынова болон бусад абаhан социалис уялгануудаа холо үлүүлэн дүүргээ.

К. СУДАНОВ.

ОЛЗОТОЙ АГНУУР...

Захааминай аймагай ангу... байгша ондо 45000 түхэригэ... гай арhа гүрэндөө тушаах... рилготой hэн. Үнгэрhэн 11 h... туршада тэдэнэр 40000 үл... түхэригэй ангай арhа тушаа...

Декабрь hарада дурсаг... аймагай ангуушад жэлэйнгэ... сэб сүм дүүргэхэ арга бол... той.

Жэлhээ жэлдэ ан олоор... даг ангуушад Захааминда... бэнэ. Жэшээлхэдэ, байгша... агнууриин хаhын эхилhээр... нютагай ангуушан В. Д. Ц... жапов 300 шахуу, тиихэдэ... ниин ангуушан В. Б. Ба... 200 гаран хэрмэ барижа т... абалгын пунктдэ оруулаа... дэ, «Дружба» колхозой г... Д. Цыдымпилов 130 түх... ангай арhа тушаагаа.

Гадна Цахир, Мэлэ нютаг... ангуушад Б. Ц. Шойдоков,... Цыренов гэгшэд хори гаран... нер ангай миха гүрэндэ туш...

А. БУТ...

БОЛГАРИИН ПРАВИТЕЛЬСТВАДАХИ ХУБИЛАЛТАНУУД

СОФИ. (ТАСС). Декабриин 2-то хүдэлмэрөө дүүргэhэн арадай суглаанай сесси Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Тодор Живковэй дурадхалаар правительствын бүридэлдэ зарим тэды хубилалтануудые хээ.

БТА агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, Министрнүүдэй Соведэй даргэдэ Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Живко Живков түрүүтэй ажахые залан хүтэлбэрилхэ комитет бии болгогдоо.

Гүрэнэй түсэблэлгын комитедэй түрүүлэгшээр Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Тано Цолов томилогдоо.

Барилгын министерство, архитектурын ба болбосон түхэлтэй болголгын министерство барилгын ба архитектурын министерство болгогдожо, тэрэниие Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Пенчо Кубадинский толгойлхо юм.

Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Лучезар Аврамов гадаадын худалдаа наймаанай министр болоо.

Дотоодын хэрэгүүдэй министерство ба гүрэнэй аюулгүй байдалые сахиха комитет нэгэдхэгдэжэ, министр Ангел Солаков түрүүтэй дотоодын хэрэгүүдэй ба гүрэнэй аюулгүй байдалые сахиха министерство болгогдоо.

Газар ажалай министерство ба эдеэ хоолой министерство хамтадхагдажа, газар ажалай ба эдеэ хоолой промышленностиин министерство болгогдоод, БКП-гэй Толбухинска окружной комитедэй нэгэдэхи секретариин тушаалые даажа байhан Вылкан Шопов толгойлхо болоо.

Хангалгын ба гүрэнэй нөөсэнүүдые хэрэглэхэ шэнэ министерствын министрээр гүрэнэй түсэблэлгын комитедэй түрүүлэгшын тушаалhаа сүлөөлэгдэhэн Апостол Пашев томилогдоо.

Ажалай ба салин хүлhэнэй талаар комитет хубилгагдажа, министр Мишо Мишевэй толгойлhон ажалай ба социальна тэдхэмжын министерство болгогдоо. Арадай элүүрые хамгаалгын ба социальна тэдхэмжын министерство арадай элүүрые хамгаалгын министерство болгон хубилгагдаа. Кирил Игнатов министрээр үлөө.

Арадай гэгээрэлэй министрээр Стефан Василев томилогдоо.

Синьхуа агентствын мэдээсэл

ПЕКИН. (ТАСС). КНР-эй баруун районд термоядерна бомбо декабриин 27-до туршагдаа гэжэ Синьхуа агентство мэдээсээ.

Англо-голландска хэлсээнүүд тухай „Дейли экспресс“ иигэжэ бэшэнэ

ЛОНДОН. (ТАСС). Алас Дурна зүгтэ хоёр оронуудай флодуудай хамтын ябуулгануудые хэхэ тушаа Англи ба Голландиин далайн-сэрэгэй хүсэнүүдэй түлөөлэгшэд нюуса хэлсээнүүдые хэжэ байна гээд «Дейли экспресс» газетын шэнжэлэгшэ Чэмпен Пинчерэй статья соо хэлэгдэнэ. Эдэ хэлсээнүүд хоёр оронуудай Алас Дурна зүгтэ нүлөөгөө тэрэ хэбээрнь үлөөхэ эрмэлзэлые гэршэлнэ гэжэ тэрэ бэшэнэ.

Англиин оборонын министерствын түлөөлэгшын яаралтайгаар бурууша аhан Ч. Пинчерэй мэдээсэл соо, хоёр оронуудай Алас Дурна зүгтэхи уг зорилгонь «тон адлирхуу» гэжэ тэмдэглэгдээ. Англи шэнги, Алас Дурна зүгтэ финансын талаар өөрынгөө уг зорилгонуудые Голланди мүнөөшье болотор бэелүүлхэ хүсэлэнтэй гэжэ тэрэ заана.

Алас Дурна зүгтэ Голландиин сэрэгэй онгосонуудай байлга энэ районд байдаг Англиин далайн сэрэгэй хүсэнүүдэй тооё хорооха, тиин тэдэндэ гаргашалагдадаг мүнгэ гаргаша бага болохо hэн гээд мэдээсэл соо хэлэгдэнэ. Хоёр оронуудай хоорондо сэрэгэй талаар харилсаа холбоон Англиин «хамтын далгүүр» гэдэг бүлгэмдэ Англиин ороходо боломжые ойртуулжа магад гээд Англиин правительство найдана ха гэжэ Пинчер заана.

Ниидэлгээ дүүргэhэнэй hүүлээр

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). «Йорктаун» гэжэ авианосец дээрэhээ абтаhан мэдээсэлнүүдэй ёhоор, космонавтнууд Фрэнк Борман, Джеймс Ловелл, Уильям Андерсын бэень гэмгүй hайн. Тэдэнэр медицинскэ шэнжэлгэнүүдые гаража эхилээ. Декабриин 28-да тэдэниие Гавайн аралнууд дээрэ самолёдоор асарха, тиин тэндэhээ медицинскэ шэнжэлгэээ үргэлжэлүүлхэеэ ба «Аполлон-8» гэжэ замбуулинай онгосын ниидэлгэ тухай тоосохын тула Хьюстоной замбуулинай түб (Техас штат) дары түргэн абаашаха юм. Тэдэнэр ниидэлгын үедэ абтаhан научна ба техническэ мэдээнүүдые согсолон тайлбарилгада хабаадаха.

США-гай президент Линдон Джонсон декабриин 27-до космонавтнуудтай телефоноор хөөрэлдөө. «Бэеынтнай hайн байhанда бидэнэр баяртайбди, манай ороной бүхы хүнүүдэй зүгhөө амаршалнабди»,—гэжэ тэрэ хэлээ. Дэлхэйн элдэб оронуудhаа эльгээгдэhэн hайн hайханиие хүсэhэн амаршалгануудые президент мүн лэ дамжуулаа.

«Аполлон-8» онгосын ниидэлгэе амжалтатайгаар дүүргэhэнтэйнь дашарамдуулан, ООН-ой Генеральна секретарь У Тан президент Джонсондо амаршалгын бэшэг эльгээгээ. Энэ ниидэлгэ бүхы хүн түрэлтэнэй амжалта болоно гээд У Тан тэмдэглээ. Юрий Гагарин ба бусад космонавтнуудай эхилhэн ниидэлгэнүүд хүн түрэлтэнэй олон зуун жэлэй бодол эрмэлзэлые бэелүүлгэдэ нүлөөлнэ гэжэ У Тан тэмдэглээ.

Дахяад буудалдаан болобо

АММАН. (ТАСС). Иорданиин хилэ дээрэ Израилиин эзэрхэг түримхэйшүүл ээлжээтэ хорото ябуулгаяа хэбэ. Иордан мүрэн дээрэхи король Хусейнэй хүүргэ шадар Иорданиин сэрэгүүдэй байрладаг газар руу Израилиин сэрэгшэд пулемёдоор ба автомадаар декабриин 28-да буудаа. Иорданиин армиин түлөөлэгшын мэдээсэhэнэй ёhоор, буудалдаан 55 минутын туршада үргэлжэлөө. Иорданиин сэрэгшэд гээлтэ хорооолтоо ороогүй. Израилиин хоёр сэрэгшэд шархатаа.

ПРАВДА БУРЯТИ... МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕР...

Нэгэдэхи хуудаhанда: ... он түгэсэжэ байна» гэhэн ... бэшэг. Совет Белоруссиин ... лэй ойн баярай hайндэр ... ТАСС-ай материалнууд: Л. И. Брежневэй хэлэhэн ... СССР-эй Верховно Соведэй ... зидиумэй Указ.

Хоёрдохи хуудаhанда: Л. И. Брежневэй хэлэhэн ... түгэсхэл. П. М. Машеровэй ... хэлhээ.

Гурбадахи хуудаhанда: КП... Центральна Комитедтэ, СС... Министрнүүдэй Соведтэ, ВЦ... тэ. Уласхоорондын шэнжэ...

Дүрбэдэхи хуудаhанда: ... нютагай hонин. Спорт.

Сагаан уларил

Мүнөөдэр Буряад орон... торнай үүлэтэйшэг байха, ... лөөгүүр зарим газарта ... унаха. Байгал шадарай, Т... нэй, Ахын, Баунтын аймаг... та багахан саhан бударха... лаханаар hалхилха. Хойт... магуудта 30—35, Байгал ... дарай, Хяагтын, Мухар-Ш... рэй аймагуудта 23—28, ... нютагуудта 28—33, Улаан... дэ hүниндөө 39—41, ... 30—32 градус хүйтэн ба... хүлеэгдэнэ.

Январиин 1—2-ой үдэр... тэ үүлэтэйшэг байха. Зари... зарта манан унаха. Хойто ... гуудта 33—38, бэшэ нюта... та 24—29 градус хүйтэн ... хаар багсаагдана.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕ...

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-..., приёмная—54-93, зам. редактора—63-08, зам. редактора—62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-7..., отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-3..., 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности..., строительства—61-35, советского строительства и быта—69-5..., культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, ин... формации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинн... бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Со... те Министров БурАССР.

Н-01706.

Зак. № 1193.